l. florus
Dialogus luciani cum recommendacione
hieronimi francisci petrarche
Dialogus luciani qui inscribitur charon
Judicium iouis de monte forti et
Historia orpheus in Culin
Oratio marci tullij ciceronis
pro marco marcello ad p. c.
Oratio inuectiua contra cathelinam
Basilius magnus
Epistole magni Turci
Latinum ydeoma pro religiosis
Elegancie latinitatis nuper p-
...ma cum modo epistolandi
Epistole insignes mauris

L. Annei flori Epithoma hoc emendatum
fridianus pighinutius lucensis Et Ivo Wit-
tigisere pramendum curaverunt. Quod
arte sua Conradus gallicus In oppido lip
tzensi perfecit xii. Calend. Junii Anno
salutis M°. CCCC°. lxxx septimo 1487

[redacted]
Andi. Ju. U. ...
Univer
...ato:

Iustius libelli est possessor Nicolaus Dumbowsky et est emptus pro novem grossis.

[illegible]

Jhus Maria Anna

6

Elegantie latinitatis Mgr̄i pauli Niauis vna cum mō epistolari ·

A

Paulus Niauis arciuz ma ister Venerando viro Erasmo presbitero arciũ baccalario In kempnicz etatē agenti dño suo ꝛ fautori amãdo

Salutem plurimam dicit.

Cio me iamdudum graui ꝑsecutum abs te accusatione. Cum promissa tibi: et que ꝑ incipientibus statui eleganciaꝝ p̃cepta conficere: Tum epistolandi modum nimis ꝓtraxerim. fateor me et iuste quidē accusatum. quoniã ꝓ singulari tua inter nos cõsuetudine: sũmaqꝫ in me beneficia tua moreꝫ tibi gerere deberem. quãtum vo ingenij requirit / nedum laboris ex eo possis vno vel maxime conicē / ꝙ nulla est ex omĩb⁹ que vel magis necessaria: vl' minus sciatur At ne incõsulta quis rapiatur celeritate: et quasi impetu ducatur magnopere ꝑspiciendum est / presertim magnis splēdidisqꝫ in negocijs / non solũ ad rem priuatam: verũetiã publicã ptinentib⁹ Neqꝫ vllam mortaliũ reor p̃ceptionem / q̃ tam varie: tociēsqꝫ in tractationib⁹ se ingerit quibusqꝫ / vt sũmum facit eloquẽtie studium quippe cũ de exellētissimis rebus cõferendum est: de mediocribus: deqꝫ infimis / quis non videt plurimũ cõducere sermonem cõcinne atqꝫ luculenter ꝓlatum. Ceteꝝ quo amplior est: plusqꝫ etiã extendit sese. tanto studiosius curandũ / in multoꝝ ventam manus materiã ne improbi et quoꝝ officium ē detrahē carpant: in peiusqꝫ vertant. satius putabã matura deliberatione complere / perlectis priscorum codicibus / q̃m subito: atꝫ incaute in lucem dare. Constat enĩ / in manibusqꝫ est / ab imperitis sepenumero doctissimos reprehēsos. quid mihi continget imbecillitati affecto. aut cum quorundã scriptis / nõ assenciar / elegantias offendētibus latinitatis. sine dubio suum in me ferrũ stringent: mihiqꝫ maledicent. ꝑmulta est turba illoꝝ: et immensa fere

multitudo video mihi bellum inferri: bellum quoq̨ pa
rari. at tua in me amicitia. mľtorū deinde familiaritas:
et comodum ꝙ adolescentibus potest euenire me monet
hortaturq̨ cum diu instructa acies cōstitisset signa canē
Itaq̨ longoante inceptas elegancias: epistolarēq̨ raci-
onē ꝓ ingenij facilitate compleui. vt satis facere possem/
et tuis imp̄mis: et aliorꝝ rogatibꝰ me plurimum amore
afficienciū. habes igitur opusculum. atꝫ in eo sencies for
mam illam quā crebro a me quesisti/ secundū quā et lo-
qui poteris. et scribere dum voles/ more illorꝝ qui quon
dam vixerunt p̄stantissimorū hominum. Et qua me cō
plexus es benignitate ea suscipias oro. legasq̨ si dabit̄
ociū: et liberū a negocijs. arduisq̨ rebꝰ spaciū. Tum re-
uera quanti te facio cognosces Uale)

Praefacio in elegantias Magistri Pauli Niauis.

Um epistolarem scripturi essemus rationem
magnope curanduꝫ duximus vt nō solum eam
queadmodum fieret traderemꝰ: sꝫ elegantiaruꝫ
quoq̨ copiaꝫ perscriberemꝰ. q̄ rethoris sibi munus vsur
pant: aut eius ex officio manare videant̄ In cassum ef-
fluit/ quispiā si cōficiēdas ep̄las aggreditur/ ꝛ elegācia
caret lumine. ꝑsimilis ē illi qui oculis. et debilitate qui-
dem aggrauatis solem ꝑspicere conat̄. opus itaq̨ ē: et
verborꝝ multitudine: et sententiaꝝ q̄ se habeāt velut ma
teria: atꝫ id e quo huiuscemodi fit p̄ceptio. Maxime cō-
ducere putabamꝰ hoc institutū nostrū vt quasi principi-
uꝫ quoddā: et quidē firmū traderetur illud ip̄m autem
in dictionibus ornatum benedicendi pre se ferentibꝰ vel
maxime censemus atqꝫ etiam vehementissime profutuꝝ
arbitror elegantiores orationū iūcturas quisqꝫ suscipiat

in quibus iam memoratis officium est rethoris ac orato
ris Ceterum magna necesse est sagacitate illa acquirē Cur
hoc Nā ex itimis sapiētie fontibꝰ fluere maioribus nr̄is
visum est. proinde soluta nunq̄ comperta est: et que ar
te referta sit eloquētia/ qui alto: ac magno orirer ex inge
nio sūmi sapientissimiqꝫ viri nec certe vulgariū assenti-
or opinioni! qui loquaces vocitant disertos: et feminarū
more verbosos facundos putant. in hijs queqꝫ p̄ceptio
nis vicia videmus. qui cū vacui sunt cuiusuis artis Nec
modum ipsi ponunt garritus sui. nec vtilitatē loquendi
vllam cōsequunt̄ illorum odiosa est: aspernandaqꝫ ora-
tio. at ne nimis remote fluat locutio nr̄a. ad institutum
redeamus redimire volumus scribēdi munus: et tanq̄
florum amenitate aspergere. atqꝫ vt veris tempore me-
dio et visu delectabilis est germinis aspectus. et leciores
reddit intuentes! quos dira hyemis atrocitas fatiga-
bat. sic quoqꝫ post barbariē quorundam: postqꝫ talium
ineptias delectationem prestabit opera nostra. quod āt
discrimen inter concinnam sit: pedestremqꝫ orationem
intelliges si philomene post concentum bouis mugitū
audies: post tenebrarum obscuritatem in lucem p̄gredi
aris. quod cum attingamus: non e puteo quodā / aut
riuo nonnullo aquam hauriemus! tametsi fluentē pre-
stat limphā: sꝫ scaturientis tentabimꝰ ortum flumē elo-
quentie delegerimus. itaqꝫ et nominis erit nobis: et au-
ctoritatis emendata ciceronis nostri tradicio. atqui cū
perlustrauero opera eius vt fert ingenium partes elegā
tiores in tractatulum compendio traducam. Neqꝫ quit
q̄ obmittam / quod ad eius vel formam pertinere: vel
conducibilitatem videatur. siquidem polliceor aut parū
aut nihil mea ex inuentione adiungere / eo dempto q̄
precepta que persuasurus in hoc negocio venio / et que

sparsim in pluribus habentur et libris: et epistolis an-
nectam: ac plane componam. et consimilia his pro am-
pliori intellectu velut exempla perficiam Imprimis ve-
ro ciceronis dicta ceteris antepono quandoquidē et ip-
se oratorum lux putatur/ atq; fons floride quidē eloquē-
tie deinde salustianis miscebimus flosculis. ac preterea
disertissimi quintiliani comptam institutionem non asp-
nabor. ac postremo haud parū ornatus ex virgilio the-
rencioq; sūma industria adiungam. Tum quoq; edicio
nostra maximorū autorum luceat nitore. Neq; hanc ag-
gressi sumus puinciam quasi perfectis quippiam dare-
mus. sed quoniam incipientiū esse debet vt iter aliquod
quo arrepto ad cacumē eruditissimorum ascendant. multo-
rum querela est non iniuria fortasse/ q cum ex varijs co-
dicum lectionibus tedio afficiantur. deinde in desperatio-
nem tanta ex fatigatione cadunt. equidē cum illi nostro
huic libello adherescunt qm̄ facilimū habebunt aggres-
sum/ non modo ad litterarum ornamentū: verūetiam qd
amplius ad elocutionis legem. eruntq; et copiosi cum
loqui voluerint: et graues in omni sermonis precepto
veruntā qmplurimos sentio/ qui labori meo detrahunt
et quam ego assūmo lucubrationē multorū grā in pe-
ius vertunt faciunt inuidorum more/ omne q alijs in
vtilitatem pergit odio persequūtur maxime autem his
accidit qui ad nullum acumen humanitatis aspirare: ac
scandere queant. siquidem hebetis illi rationis sunt: ab
omniq; eo qd latinitatis obseruantiā h; prorsus abicien-
di: ac penitus propulsandi. non litterarum sunt amato-
res: sed hostes. non veri cultores. sed inscicie nō comptū
diligunt sermonē: sed barbarum. atq; quod deterius est
in has solum prorumpunt voces quas natura obtinue-
runt. contemnunt quidem et despiciunt quamq; eruditi

onem. nihil a beluis differunt/ que sonitum faciunt disci plina carentem. sed age maledicant vt libet. non enim q mereor faciunt sed q solent. eoqz magis floccifacio il lorum oblocutiones/ quo manifestius est ipsos illos nul la ratione honesta: verū inuidia inductos at quid dicaz nemo certe vnq natus est qui omībus placuisset/ in his/ que ad excellentiā ptinent virtutis. et cum cōmune sit vi cium. et plerumqz mentibus inheserit: et latissime patet minime mirandum censeo / si mihi modo id contingit/ q permultis antea acciderat. hic mortaliuz error est. nō pauci ambiciositate eriguntur. et quanq omnis demen tia in eos habet imperium/ cupiūt tamen vt nemo ipis esset/ aut doctior: aut litteratior. hij plus labore quodaz agitant/ videātur vel sapientes: vel eruditi qm q sapien tiam possiderent. o stultam o phanam: amenteqz mor talium cogitationem. o infaustum: ferumqz laborē. qui longius recedit abhonestate: et ad dedecus ignorantiāqz et quāqz irreligionē proxime accedit: quippe tam vecor dem autumo neminem qui hos ipsos mediocriter deui are dicat. Nam si ignorantia facerent tollerabilior esset defect9: veniaqz danda cū vero obstinatia q̄dā agunt sto machandū ē sanis ingenijs. sed qui errant nescienter di sciplinam cognoscunt/ siquando ingeniū releuant: et lu men tenebris esse iocundius profitentur. atqui detracto res illi nulla persuasione ab erroribus abduci valēt su is. similes sunt illis qui ceci nascuntur/ etiamsi in solem ducuntur nihil luminis pcipiunt. Sed quid tam longū produco de abiectis illis: seruilibusqz sermonem. pl9 em a sapientū consorcio: condicioneqz amouendi sunt / qm contagiosus grauissimo morbo confectus a sanis homi nibus. vilipendo eo locutiones: etvt floccum vestimēti

mei nihili facio. quãobrem? nam vt canes rabidi ex con suetudine quenqȝ allatrant: ita quoqȝ et ipi quosqȝ lacerãt labris suis venenosissimis. lingue eoꝝ aculei sũt/ quibus proximum ledunt. et si ꝗpe animaduertant in ipos nouissime redundat omne quo alijs nocere studẽt. at de hijs satis est dixisse institutum nostrum aggrediamur)

Preceptũ elegantiaꝝ ꝑmũ.

Rimam preceptionis legem arbitramur quisqȝ varietatez obseruantissime retineat. Nam vt in ymaginibus ornandis/ pictores colorem mutant/ vt lecior sit aspectus/ ita etiã dũ ornatu orõ splẽdere debet dictiones et quidem frequentia mutenť. Neqȝ hoc artis tantum est: sed nature quoqȝ potissimuȝ. id perspicuum est temporis. Nam elapsa hyemis feritate ver accedit. Neqȝ profecto tam delectabilis esset veris amenitas nisi gelidus ille yemis torpor fuisset tediosus clare quoqȝ videmus in pratorum viriditate cũ florere incipiunt. quis obsecro tã varios flores germinaqȝ nominabit? que vnũ decorant nature conditione fundum pariformiter existimam⁹ in hac ꝑceptione tenendum. Nunc ꝑponim⁹ nomen. nũnc verbũ: nũc partem indeclinabilẽ aliquaȝ. nũc obliquos casus verbo suo. nunc omnio obseruam⁹ gramaticorum consuetudinem. Et si aliqua vsi sumus elegãtia/ maximope prospiciendũ est/ ne iteruȝ atqȝ iterum sumatur: neue assiduitas contẽptum pariat. est eñ vt in cibis/ quorum diuersitate reficitur stomachus: et pluribus minore fastidio alitur. Cũ vti vero voluerimus eisdẽ interdũ elegãcijs rõ habẽda ẽ. atȝ id vnũ intuẽdũ/ ita oroib⁹ misceanť vt vix a ꝑitis cognosci q̃ant. tum quasi

varietatem gignere videantur. hec quidem hactenus de primo precepto.)

Ut clare sint et breues scribentis orationes.

T vehement suppeditat lucide sint. ac clare scribentis orationes. haud quidem illi parū errant! qui obscuram faciunt abstrusasq₃ verborū constructionem. et quorum labor in eo est / vt nouas habeant min⁹ q₃ vsitatas dccōnes. hij faciūt informes: et siccas epistolas et ad aridum ieiunūq₃ veniunt dicendi genus q̄ illis accidere et maxime video qui nulla oratoruʒ precepta nouerunt. sine cuiusq̄ artis miniculo / aut in conficiendas ruūt. ep̄las aut concinne exquisiteq₃ loqui presumunt: etenim cogunt ex varijs scripturis remotissima ab vsu vocabula. et quo inuolutas magis conficere queant: tenebrosasq₃ locutiōes / rentur et hij quoq₃ compci⁹ floridiusq₃ vel scripsisse: vel locutos fuisse. q̄ longe: lateq₃ ab est / a nostrorum et doctrina: et consuetudine vtendum plano sermōe vt nūmo cui est publica forma. odium parit si obscure confeceris et demonstras te parum legisse: et q̄ legeris fortasse non intellexisse. perspicuum igitur sit lucidumq₃ cōficiendi mun⁹ vt cum iocunditate audiatur. et complectatur animo sine difficultate. sic splendidiores. fiunt ep̄le. et vehementius relucebūt oratorum dignitate. atq₃ adhuc alia est deuiāciuʒ condicio Nempe non paucos reperi qui longas faciūt verboruʒ structuras. multa interponunt inter precipuum suppositum: et qd̄ sibi appositum adijcitur reputantes vim nōnullam in fusis contineri clausulis. at longe secus ē. Nā interpositio tam vaga signum est: atq₃ adeo manifestuʒ

expertem hunc ipsum fuisse rethorice discipline. breuis preceptio plurimum decoris obseruat honestiorem reddit artificem. quo pacto? quia sic artificiosissimū demonstrat edicio sua. atq3 ideo consultissimum est breuitate quisq3 vtatur ad litterarum ornatum)

De ratione punctandi: speciebusq3 eiusdem.

Initimū est preceptis illis multumq3 vtile de punctandi ratione in apertum aliquid ducam⁹ profuturum id vnum est et ad dicendi legem: et ad munus scribendi: porro nobis iam neq3 ab re succurrit cōpertum esse vt doctissimi et in arte hac clari viri eminentissimam longe scripturam intelligere nequierunt. Neq3 ad scribendi tantum operam: sed etiam in pronunciationis forma dicentis spiritum corroborat! vimq3 dicendi amplificat. et velut lumē quoddā3 orationi prestat. quo ticius iam aperciusq3 percipiatur ab auditoribus. octo igitur punctationis speties existimo! quibus et nostro iā euo maxime vtimur Suspensiuus virgula est simplex quam ponere consueuimus quando nondum sensus pcipitur vex vt spiritus vim habeat liberiorem inuenta ē Coma punctus est! supra quem cadit v̄gula. eiusq3 est conditionis sententiam fere completam designet pōt tū scribentis quippiā adiungere intentio. Colō integrū nominat sensus terminū! siqū apponere quid in ea re minime placuerit punctus autem est planus. at interrogacionis grā punctu3 collocauerimus! cui quasi cornu apponitur; Membrum vocito posituras duas! quando cōiunctionibus orationes annectuntur. aut si ornatus causa coniunctiuū illō obmittitur. Nempe penthesim ap-

pellamus ſi alieni quid inſentētia principali claudit. eius
qꝫ forma/ ptibus lune nota: ac clara eſt. Et cuꝫ precipua
quedam pars cōpleatur/ aſſignatur pio do minori. ē ve
ro punctus caudā infra ptractam continens. maiorem
vero tocius in fine operis: ac calce locamus. cū nihil de-
inceps faciēdū!. atꝗ ſuis vnūquēqꝫ ex figuris ꝯgnoſce

Suſpenſiuus /
Coma !
Colon .
Interrogatiu ?
Membrum :
Parentheſis ()
Periodus maior)
Periodus minor ;

Ed in hoc plane pateſcunt exemplo. Sunt ꝗ
plurimi mortalium/ ſtudio optimaꝝ arcium de-
trahentes! quaſi indignum ſit ingenuo homine. qua in-
ducti malicia precor? reor equidē nihil ſuauius : nihilqꝫ
magnificentius (ſi maioribus noſtris credendū eſt) hac
diſciplina. velim itaqꝫ paucis perſcriberes qualis ipſa ti
bi videretur)

Ingenuo : libero

Glauco mortenna fornicali ſuo amando S.
P. D. Legi epl'am tuam qua me allocutꝰ va-
rio ſermone. placuerūt mihi que ſcripſeras! vno
dempto. quia floccifacis punctandi rationē! que et loquē
ti nccia eſt: et ſcribenti. quis enim precor? vel recte diſtin
guendi modū in ſentencijs: vl' pronūctiandi poſſit habe
re formam! niſi punctis interpoſitis vtatur in orationi-
bus. ſiquidem poſitura hec orantis diuidit partes: ſcri-
bentis intentum oſtendit: et defatigatum ſpiritū reficit!
Te oratum facio/ hanc abicias opinionem : et veſtigia
ſequaris maiorum noſtrorum qui (vt codices eo-
ruꝫ teſtantur) plurimi fecerunt punctorum vtilitatem.

tum lucidus eris non solum in conficiendis epistolis sed in omni sermonis ꝑductione vale.)

De amplificatiõe orat õis

Omnuia hacten⁹ posita sũt! q̃ ad florẽ oratiõis ptinere videãtur et ad cõpositionez earundem. quo pacto facundia sit/ornamentis illuminãda pscribe m⁹. cõptã reddit orõnẽ/si q̃d ãplificatõis cã adiũgit. cuz posteri⁹ v̾bũ apparet vigorosius maxie v̾o cũ ordo q̃ di ligẽtissie obſuet. vt qð pl⁹ grauitat hz ꝑpius ad calcẽ ac cedat. tũ alterꝝ ẽ alteri magnificẽtie q̃le illð ciceronis est mea cura opa diligẽtia gr̃a ꝑuidebo. nos cũ maxio cõsi lio studio labore gr̃a de regia cã nitẽmur.

Cui supposito si plura sint: aut substãtio vl̾ ver bũ vel adiectm̃ debeat respondere!

T videdũ ẽ cũ duo fuerit supposita apte sibi ver bũ accomodem⁹ Id q̃dẽ eo mõ faciem⁹ Dũ qð est ꝑpius rñdem⁹ vt Cicero ꝯsueuit Ego illũ de suo re gno: ille me de nr̃a republica ꝑcõtat⁹ ẽ: ꝑcõtat⁹ sũ latine nõ dicim⁹. v̾ti tñ ꝑt orõ/tũ v̾bũ ipm i aliã mutet ꝑsonã hoc mõ ille me de nr̃a republica ego illũ de suo regno ꝑ cõtat⁹ sũ Et id parit in adiectis s̾uãdũ ẽ! siqð duob⁹ adi cit substãtis/posteriori se ꝯformet vt ego illam de suo re gno. illa me de nr̃a republica ꝑcõtata ẽ Et rurs⁹ v̾tendo orõez illa me de nr̃a republica ego illã de suo regno ꝑcõ tat⁹ sũ. fallit ãt quotiẽs vl̾ ꝯꝑatõz vl̾ silitudinẽ facimus vt ornati⁹ ego q̃m vos fuissẽ locut⁹. nõ fuissent locuti. pe tr⁹ ita bñ vt ego scripsissz/nõ ãt scripsissẽ. v̾bũ em̃ ꝑcipuũ ponat: alið vero subintelligat.

De erga: et in ꝑ erga positũ.

T luculẽtissimũ q̃d putam⁹ qñ i orõe ponit q̃ plurimũ/et dignitat: et grauitat retinet/ dcõib⁹ erga/et in ꝑ erga positũ exornet Tantũ em̃ hz ornat⁹/vt ñ facile dixero an q̃ꝑpiã speciosi⁹ dici q̃at Et eo q̃dẽ freq̃n

tissime cicero noster vtitur habet enim in ep̄lis scriben dis multuȝ momenti. Jd vero preceptum magis ē pol litum si inter diuersos casus in diuersis clausulis loce- tur. nunc inter ntōs: nūc inter alios. id quoq₃ ciceronis Clarescit exemplo. Tanta est tuorum erga me merito- rum Cum sūma testificatione in se officioꝝ: et amoris erga se tui a me om̄ia sūma i te studia officiaq₃ expecta ꝛ meā erga te beniuolētiā facile prospicis atꝫ lex ista ex ercitaōe eget et quidē maxia. qm̄ varios inter cas⁹ vehe mentiorem vim obtinet: et plus ornatus gn̄at cuiusmo di hoc nostrum e scripsi ad te vt amoris erga te mei es- ses memor pariter et illud vet⁹ mea in te amicitia et stu dium quod in te habeo meum ad scribendū me incitat.

Ne rusticana sit aut agrestis locutio.

Urandū est ne rustica sit: aut oīo cruda oratio et pocius latine loqui debem⁹ vt vir ille disertis simus apt quintilianus qm̄ gramatice putas ꝙ benefa cis. laudas ꝙ ego studeo. eruditi vero dicerent putas te benefacere. laudas me studē. et presertim in eo verbo ꝙ est videor. venuste dicimus videor tibi benefacere. vide- ris mihi bene loqui rusticane auteꝫ videtur tibi ꝙ bene facio videtur mihi qd̄ bene loqueris: Et illud in cōplu ribus cauendum ē oroibus)

De cum et tum qualiter orationem exornant.

Tc₃ etiam cōcinnitudinis non parū tenet quā- do cū tum dictionib⁹ apte vtemur, si duo posuei mus quoꝝ alteꝝ minus hꝫ: alterum magis grauitatis

primo preponimus cum: alteri velut dignitatis: et excellē
tie signum tū: Illa duo si equalia rent inter se ambob⁹
tum pponimus. accidit quidem specificationis gratia
principio tum locamus postea tum. que oratio venu-
statis permultum ostendit. exemplo hec patefiunt.

Nam cum in sermone quotidiano tum in senatu pa
lam sic egit causam tuam. ꝙ obrem oms cum secunde
res sunt tum maxime secum meditari oportet! quo pa-
cto aduersam erumnā ferunt Sic scipio vt auus hic tu-
us: vt ego qui te genui iusticiam cole: et pietatem. que cū
magna in parentibus et ꝓpinquis tum in patria maxi-
ma est Et illud quintiliani quem cum amicissimū nobis
tum eximie litterarum amore flagrantē. pro altero pre
cepti membro inquit quintilianus rethoricen i latinum
transferentes tum oratoriam. tum oratricem nominaue
rūt. Et istud ciceronis et solitudinē fugeret et sociū stu-
dij quereret. tum discere vellet tum audire. tum dicē. atq
eiusdem tum causa vite: tum multarum causa rerū que
ad vitam pertinēt. Nunc de extremo membro illa poni-
mus cognitionis causa Querebat (verbum Tulij est)
igitur tum cum illa videre cepisset extingui. Et hoc pari
ter et vt turpes sunt qui efferunt se tum cū veneris fru-
untur voluptatibus. Et id perspicuum quintiliani. tum
vel maxime formidanda cum simulandi nescia est Neq
ignorandum est vocabulum tum crebro locari vt tem-
poris specificationem importat. quo sic posito nihil ex
igit aut ante. aut post se vt tum est catho locutus! quo
erat nemo fere senior temporibus illis: nemo prudētior.

De negationibus.

Aud impolitum est negationibus ita vti/ vt primum quippiam in cōmuni de aliq̄ negetur. facta particiōe quadam/ de singulis pariter fiat negacio vt nihil ē illo mihi nec carius: nec iocundi⁹. et itez ita nullum obscuꝝ potest nec dictum eius esse: Nec factum atꝫ etiā huic annecto dictionē hanc Nemo et maxime in obliquis ornate calcem oratiōis uidetur retinere vt preter te video dubitare neminen et aliud in quo mihi non assentirentur inueni neminē Et nō nunq̄ sic quoqꝫ alie reperiunt̄ n egationes posite.)

De coniunctionibus et vel: et aut.

Ed cum magna decentia orationi conueniat e quibusdam coniunctionibus aliqua perscribere de ipīs non inutile censemus. Nam coniunctio copulatiua et: ipaqꝫ vel: ac eciam aut multum acrimonie orōni p̄stant Siquidem interdū duabus substācijs vnus attribuit̄ actus et interdum plura vni quandam prebent specificationez. tum conuenienter ante biptitis copulatiū et: ac sane disiunctiuū vel: pariter aut p̄ponimus hec q̄uidē ex hijs patescunt. vt quantū aūt iudicare possū longe eruditissimus/ et rerum copia. et sententiarum: et ipa cōpositione verboꝝ non impollitus Item fiebat vt et m̄ltitudinis: et suo iudicio dignus qui rem publicam regeret videret̄ Sed oīa quecūqꝫ possent (alterius mēbri est) vel sciētie puestigatiōe: vel disserendi ratione cōprehenderit. aliud. quid em̄ eloquentia laudabilius et prestabilius/ vl̄ ammiratione audientiū. vel spe indigentium. vel eoꝝ qui defensi sunt gracia. Eandem quoqꝫ vim cōiunctio aut/ obtinet vt apud quintilianum Sed hec quoqꝫ aut vetustatis fide tuta/ sunt: aut ab hōminibus: magnis. preceptorum loco ficta creduntur

et illud Nam ea quidem ꝓpria aut testimoniorum aut etiam iudicatorum obtinent locum atqꝫ exquisitum Ciceronis cognitionēqꝫ rerum aut occultarum aut ā̄mirabilium: ad bene btē viuendum necessariam ducimus.

De gero fero duco ago ꝓposita decō pre se.

Quis aūt nō percipit disertaꝫ fore locutionē dummodo his quidem dictionib⁹ fero gero ago duco habeo ꝓposita. aut pre se: aut pre te ornat. eādem tantam affert orationi amenitatem vt vel imperiti plerumqꝫ mirantur. Ualet em̄ pre se aut ducere: aut agere id quidem de quo fit sermo vel ostendē vel in se retinere vel etiam confiteri. claret em̄ hoc mō nisi speciem boni viri p̄ te feras. et pre se fert quandam vtilitatem. et tamen cuꝫ ita viuit nemieꝫ pre se ducit hominem

De in manu est: et in manibus est.

Plurimum exornat orationē dum in manibus esse pro in potestate ē accipitur Ut nō est istō in manu mea Et tum dicim⁹ seruus ī manu ē domini sui. et in plurali eandem vsurpat significationem Salustius verūenimuero proch deorum: atꝫ hominū fidem victoria in manu vobis ē. sic pariter dicendū victoria in manib⁹. Etiam dicimus in manib⁹ est pro eoqꝫ inter manus est: aut qꝛ ammirationi est. Cicero in chatone maiore est in manib⁹ laudatio quā cū legim⁹ quez phm non cōtemnimus. Idem in eodem libro Septim⁹ mihi liber originum est in manibus. omnia antiquitatis monumenta colligo.

De varia significatione pditus atq affectus.

Reditus quoqz et affectus variã sibi vsurpant ab adiunctis significationẽ itaqz et in bonã et in malam ab adiectis rapiunt partem/ vt pditus sum bono. pditus malo/ valet em̃ habeo bonum: habeo malum verũtñ ppositionẽ non requirit. exigit autez affectus. vt ego sum a rege magnis honorib⁹ affecc⁹. de malo rarior vsus est Cicero/ p silla nisi vero vnũ me vis ferum preter ceteros: me asperũ me inhumanũ existimari/ me singulari immanitate: et crudelitate. Idem p rabirio/ Senectute affectus morbo preditus.

De tantum et quãtũ Tanti: et quanti.

Eterum. tantum quantũ correspondentiã haud impolitam habẽt quax vna in oratiõe cũ fuerit ornatissime qz et alia sequitur: ac postremo posita velut mensurã quantitatẽqz manifestat prioris. vt tantũ contendere in re publica quantũ pbare tuis ciuibus possis. Illi persimile est si dixerimus ego tantũ tibi tribuo quantũ mihi fortasse arrigo Neqz minus phaleratuz est tanti quãti intermiscere/ que sic posita: aut declinationẽ abiciunt: aut ea quidẽ in aduerbia refugiũt. decorem enim qz vehementissimũ adducunt siue alterũ solum. siue ambo collocent. ac hijs manifestemus orationib⁹. Nã si tu tanti facies quanti ego sp iudicaui faciendũ esse/ facis sapienter. Sz impossibile ẽ quanti faciem⁹ et ego et frater meus. vide/ quanti apud me sis. vt hec igit obmittam q mihi tanti existimãda sunt. laurentius valla in elegancijs suis arbitratur quibusdam iungi in gtõ verbis q alijs nullis ꝯuenit dictionib⁹ vt sunt hec quidem verba emo vendo venundo/ mereor comparo estimo taxo con

ferat conduco postulo: et siqua sunt alia similis horum signi ficatiōis.

De non solum non modo non tantum

Et hoc etiā ornatissimū censeo cū secūdū excessum/nōnulla ad inuicem ꝯparantur aut cū attribuatur cuipiam aliquid vel cōmendatōis: vel turpitudinis rōne: prio ꝑponimus clausulas nō mō: nō solū: nō tantum postremo āt ꝙ splendidi⁹ est/ verūetiā sed etiā: sed quoq;. ea quidē ꝑceptio creberrime a Tullio: ceteris fere omībus oratorib⁹ vtitur. vt cū senex nihil nisi de affricano loqueret: omīaq; eius nō facto solū sed etiā dicta meminisset Sed vt pecunie querēde nō solum ratio ē: sed etiā collocāde/ que ꝑpetuos sumptus suppeditat/ nō solū necessarios: sꝫ etiam liberales. Qr ego nō modo audiam sed etiā videam.

Ex sententia hr̄e: aut ex voto.

Dmpta ē oīo: dūmōvelis hr̄e ex sentētia: aut ex voto. ꝓ eo qđ est ex voluntate. aut scđm volūtatem/ accipit. habes ne vxorem ex animi tui sententia. Et alibi ad omne votum fluente fortuna lasciuit ocium.

Do tibi litteras: do ad te litteras.

Aud inuenustum ē quid intersit noscē inter do tibi lr̄as: atꝫ etiā do ad te litteras. quoniaꝫ do tibi ad alterum vt deferas. do ad te quia tibi scripserim. ꝗ duo tn̄ sepe coniungunt Cicero: dedi ad te lr̄as Et salustius volturcio litteras/ad cathelinam dat.

Atq; adeo.

Ecq; inamena obseruatio est cum positum aliqd hac quidē clausula atz adeo augeatur vt nō solum mihi. sz etiā atz adeo multo poci⁹ nat⁹ sum patrie Eoꝝ aūt castroꝝ imꝑatorem ducēq; hostium intra menia: atz adeo in senatu videm⁹ Qui de huius vrbis atz adeo orbi terraꝝ exicio cogitent)

Quomō positiuus ꝯpatiuusq; et suꝑlatiu⁹ ornatā ꝑficiūt orationē

Unc de gradibus loqui cōpatiōis non ērit inutile. more presertim quo ꝯsueuerūt oratores vti positm̄ em̄ dum exaugere volum⁹ ꝑ sibi ꝓponimus / cōparatiuo āt lōge: vel m̄lto suꝑlatiuo qm̄. dum tn̄ ꝓ valde accip it. sin ꝓ quantū accipim⁹ iam nō suꝑlatiuo: sed positiuo meli⁹ ꝓponimus. itaq; in hijs quidē gradibus est rō habēda: fallimur cū grāmaticoꝝ Nudum sequimur morē. itaqz illa qui ꝯpare voluerit noia cū prefatis cōposita dictionib⁹ hoc mō efficiet / ꝑdoctus lōge vl' m̄lto doctior q̄ doctissim⁹ ꝑsimilis longe vl' multo similior q̄ similim⁹ / longe tn̄ rectissime suꝑlatiuo adiungē possimus. Illa oīa exēplo manifestem⁹. vt ꝑdoctis in studio hūanitatis fides adhibēda est m̄lto doctiores quondaz fuerūt Salustius memoriā nr̄am q̄ maxime longā efficere Cicero in ꝑadoxis socratica longeq; verissima. atq; etiā ꝑvenustum apparet vt positio ꝑ qm̄ ꝓponat vt socrates ꝓpter sua in me beneficia mihi ꝑ q̄ charus ē. verūtn̄ illō ignorandū nō ē suꝑlatm̄ sibi quisqz asciscī r̄linquere autē l' oīs l' cunct⁹ positiuo vt optim⁹ q̄sqz sapiētissim⁹ q̄sqz ꝓpeo q̄ ē vn⁹ quisqz q̄ ē bonus: ac sapiēs / vel oēs boni: et om̄es sapiētes Non em̄ licet dicere boni quiqz: et

sapientes quiq3/nec omēs optimi:et cuncti sapiētissimi Or si suplatiuus in alio casu qm̄ quisq3 ponit̄ similit̄ dicendū arbitror/vt maximo quisq3 animo diuicias despicit valētissimi quisq3 corpis longe abest a sapiētia.

Quomodo differunt nedum et non solū orationē exornant.

Edum et non solū differenter orōnem venustāt quoniā3 nō solū/id ꝙ in minꝰ ē postulat vt sup̄ diximꝰ nedum vero ꝙ pluris videt̄. verū nedum periti posuere vt̄ cū duo vno v̄bo claudunt̄: vel due sentētie sua seorsum v̄ba recipiunt. p̄mo sic funderem ꝑ te sanguinē neduz pecuniā Scd̄o t̄r̄ir funderem ꝑ te sanguinem nedum pecuniam tibi crederē/sed negatiue hoc mō non perderē ꝑ te obulū nedum sanguinē Item nō crederem tibi obulū/nedum sanguinē ꝑ te effunderem.

De exornatiōe ꝓnominum.

Ronomina simul locata et aptis q̊3 locis vehementer decorant vt apud quintilianū/ipm illō ꝙ in se rationē nō h3 in rōne verset̄. Cicero/que vero more scribunt̄:et institutis ciuilibꝰ de hijs nihil ē pcipiēdū illa em̄ ipa p̄cepta sūt. dicimꝰ em̄ et ornate ille ipse l' ipe ille is ipse Tulliꝰ i lelio itaq3 tū sceuola cū in eā ipa3 mētionē incidisset. at3 etiā ꝑpulchre quippiā interdum interponitur vt in hanc quidem ipsam sententiam Cicero incidit. Socrates ipm quidem illum thesaurum in mare coniecit.

De venustate discordie relatiui cū antecedente.

Equor autem in relatiuis: atq; exornationibus
suis penit⁹ Laurentiũ de valla / qui de ipis ĩ hũc
modũ locutus relatiuũ frequẽter nõ respondet anteceden
ti neq; in genere: neq; in numero. vtiq; cum reflectit eius
sententia ab antecedẽte ad ꝯsequẽs substantiuũ de mascu-
lino in neutrũ vt salusti⁹ Est locus in carcere qd tullia-
num appellat. plini⁹ In coitu vero lune. qd interluniũ
vocãt cũ apparẽ desierat. Mutato etiã numero vt Cice
ro quib⁹ tandẽ gradibus romul⁹ in celũ ascẽdit / hijs ne
que isti appellãt bona. de masculino in femininũ vt idem
oĩs tenues: atq; humiles / q̃ maxima in ꝑplo multitudo ẽ
sibi presidiũ paratũ putant Et virgilius nec partem posuẽ
suis / que maxima turba ẽ. Manente quoq; genere videt fie-
ri quedã mutatio Ut quintilian⁹ vbi vero vniuersas fa-
milias fama extinxit / q̃ maxima pars est inanes dom⁹ sitũ
ducũt e diuerso de femino in masculinũ nõ mutato nu-
mero Salustius ea fines hz ab occidente fretum nostri
et occeani / ab ortu solis decliuẽ latitudinẽ / quẽ locũ ca-
thabatmon incole appellant Mutato etiam numero vt
quintilian⁹ resistam hijs qui obmissa rerũ qui nerui sũt
in causis diligẽtia q̃dã inani circa voces studio senescũt
Et alibi supplicatiões qui maximus honor victorib⁹ bel
lo ducibus datur / in toga meruit de neutro in aliud gen⁹
Salustius ipse ex flumine. quaz proximã opido eẽ aquã
supra diximus iumenta onerat / mutato etiã numero vt
liuius auxilium fuit que nunc terracine sunt vrbes pene in
paludem. aliquãdo sine vllo certo antecedẽte. Ego que
felicissima vel lassitudo: vel sacietas est virtute cõsenui-
diuersum huic ẽ cũ dictio respondet antecedenti / cũ debe
ret respondẽ sequẽti substantiuo vt apud virgiliũ at pu
er ascanius cui nũc cognomẽ iulo liuius Scipio cui af-
fricano fuit cognomẽ. Qui modus per dictũ licet frequen

cioꝛ sit/ tamē non nunꝗ̄ et nominatiuo/ qđ est magis na
turale vtimur vt cicero argētari⁹ sext⁹ claudius cui no
men foꝛmio. Et quintilian⁹ Notū est quid gliconi acci-
derit cui spiridion fuit cognomē: Neq̄ ꝑ relatm̄ mō sed
etiā citra relatm̄ /echira ē huic nomē fabule/ ꝑ datm̄ vt
liuius libꝛo pmo faustulo fuisse nomē ferunt Et solin⁹
de mirabilib⁹ /lapis iste in aquis mollis ē/humo durat
exemptus nūꝗ̄ duo simul repiuntur Inde vnionibus
nomen daꝫ hec de dtō ē. et accusatiuo sua natura. vt an
tecedēs sequaꝫ casū relatiui relicto suo. vt apđ virgiliū
vrbem quā statuo vr̄a est/ subducite naues. oꝛatoꝛes aūt
postponūt antecedēs quale foꝛet quā vrbē statuo vr̄a ē
vt apud ouidiū cecidere manu quas legerat herbas. Et
quale ē quintiliani Timeo ne quos poꝛrexerim cibos ve
nena fiant. In quo ē habita rō venustatis. vt relatiuū
et añs sint in eodē casu. Sed sepi⁹ antecedēte postposi
to: quāꝗ̄ apud ciceronē nōnulli illud in salustium sic le
gunt/ nūquid eos quos ꝓtulit scipiōes: et metellos ante
fuerit/ aut opiniōis: aut gloꝛie: Quidā legūt nūq̄d hij
q̄s ꝓtulit q̄dā nūq̄d q̄s ꝓtulit Tale ē in euāgelio ſmonē
quē vos audistis nō ē meus. Qꝛ in greco hoc ē in fonte
ē ſmo nō ſmonē vn̄ interpꝛes nr̄ transferēs. maluit lati
ne q̄m grece loq̄/ nec ignoꝛo/ q̄lia impiti in hoc euāgelij lo
co disputare solent pꝛofecto nequaquā sic disputarēt si
grecam linguam mediocriter latinamperfecte tenerent.
In tali sermonis genere vel idem nomen repetemus/
vel accusatm̄ in debitum casum resoluimus. Nam vtrū
ꝗ̄ fieri exemplis comperimus Siquidem ita frequenter
locuti sunt auctoꝛes. Quas res tibi tum terra tum ma
ri nuper misi. he res sint cum fratre cōmūes. vel hec
sint tibi cum fratre communes vel ex eis aliqua cum
fratre cōmunicabis. Et item ꝑ ceteros cas⁹ vt quarum
rerum non indiges/ eas res donabis mihi vel mee erūt

vel hec res auxilio mihi esse poterūt. Et ita multis mo-
dis ꝑ casus variare orationem licebit. Cicero ꝓ ligario
Sed hoc mō concedo / vt quib⁹ reb⁹ gloriemi in vobis /
easdem in alijs reprehendatis Et paulo post. quot⁹ em̄ istō
quisqꝫ fecisset. vt a quibus ptibus in dissensione ciuili nō
esset recept⁹. eēt etiam cū crudelitate reiectus ad eas ip-
sas rediret Idem tn̄ in rethoricis inusitatius Sulpicius
cui pauloante oīa credebāt eū breui spacio non modo
viuere sed etiā sepeliri ꝓhibuerūt. illud magis poeticuꝫ
quale apud oratiū quito carminū / quis nō malaꝝ quas
amor curas habet hec inter obliuiscit. Et idem in scati-
ra qui sit mecenas vt nemo quā sibi sortem seu ratio de
derit: seu fors abiecerit illa contentus viuat.)

Quale discrimen sit / inter ago
habeo refero: ac reddo grās.

Ic em̄ locut⁹ Laurenti⁹ agere grās est vbo / qd
quidam barbare dicunt regratior habere grās ē
in aīo cum memorē accepti beneficij mentez: animumqꝫ
habeo: et inuicem gratificādi voluntatē. referre siue red
dere grās ē facto. vt si tu a me sbleuatus / aut pecunia:
aut patrocinio: aut manu alioue sbsidio / vicissim me ali
quo mō sbleuaris grās retulisti: reddidistiqꝫ licet seneca
nolit malas referri posse sed reddi. Cicero tn̄ in salusti-
um apt Nam qͥ ista inusitata rabie in vxorē et filiam
meam inuasisti / que se facili⁹ mulieres abstinuerūt a vi
ris. qm̄ tu vir / a viris / satis docte: ac perite fecisti. Non
enim sperasti me mutuam tibi gratiam relaturuz vt vi-
cissim tuos compellarem. Quamqͥ cicero nūqͥ fere ait
reddere gratiam sed referre porro hoc exemplum in ali

um quoq3 vsum attuli. q videtur significare gratiā etiam verbo referri/non solum facto. Sed multum tamē differt ab illo agere gratiā quo tantū inuit confessio accipientis beneficiū. Qui vero refert gratiā reddit beneficium. et interdū maleficium siue facto siue dicto. quoniā dicendo nōnunq̄ ꝓsumus eq3 atq3 faciendo. plancus ad Ciceronē immortales ago tibi grās: agamq3 dum viuam. nam relaturū me affirmare nō possum Tantis em̄ tuis officijs non videor mihi respondere posse. Ecce respondē officijs: et satisfacē beneficijs/est gratias referre Ceterum frequētius est refero gratiā q̄m habeo gratiam. Itē frequentius habeo gratiā q̄m ago gratiā vix em̄ audiuim⁹ ago gratiā. sed gratias ꝛ raro refero gratiam: sed gratias. Cuius rei testimoniū est illud Titi liuij/saciatusq3 tandē complexu filij renūciate inquit gratias regi me agere/referre gratiam aliam nunc non posse quam vt suadeam non ante in aciem descendat/quā vt in castra me redisse audierit. dicimus itez ago grates sed sepius apud poetas/qui necessitate versus ago gratias dicere non possuut. non nunq̄ etiam apud oratores vt ciceronem aliquantoq3 post suspexit ad celum et grates tibi inquit ago summe sol: vobisq3 reliqui celites nisi legendum est gratias et non grates pro eodez significato. siue pro eo q est reddo gratias. seneca in tragedia que inscribitur agamenoni dixit. reddunt grates tibi grandeui: lassiq3 senes/compote voto reddūt grates. id est vt ego interpretor agunt grates. quis enim referre possit gratias deo. q etiam fando nunq̄ cognitum ē. p̄ter q̄m apud quosdā recentes/nisi barbare loqui nescientes Sed gratias agimus Raro etiam gratiam dis habere dicimur. quotiens agnoscimus apudq3 nos ipsos

Tulli in quadam epistola ad ... plancus ... gratias ... me rogati grates ... egissent libro quarto)

fatemur ab illis beneficium accepisse citra spem graciaȝ referendi vt in andria pol dis habeo gracias/ꝙ impa-riando aliquot affuerunt libere:

Quid titubo: nuto ac vacillo ſcant.

(Enustum ē plene quidē: atȝ perfecte noscere q̄d titubo nuto et vacillo significāt plurimū splende scē orationeȝ faciūt dum apte locent. Titubare igit̄ est insistere pedibus nō posse/vt sūt. aut ebrij aut infirmi/ vulnerati decrepitiqꝫ senes. vt apd̄ quītilianū at nō tua culpa fama cepit sȝ vulneratū iugulasti: titubantē stra-uisti: fumantē incendisti. Transfertur etiā ad animū vt apud eundē neqꝫ vlla vnq̄ꝫ tanta fuerit dicēdi facultas que nō titubet: aut hereat quotiēs ab animo verba dis-senciūt Nutare ē alicui⁹ rei malū fundamentū habentis ruinam pre se ferre: aut minari. de animo q̊ȝ dubitante: ꝛ quo se ferre dēat ignorāte potissimū nutare dicitur. va-cillare aūt ē ad vtrasqꝫ partes in motū se vicissim incli-nare. vt idem ē et illa indecora in dextrum et sinistrum latus vacillacio alternis pedibus insistentiū. Cicero cuȝ ex eo in vtrāqꝫ parteȝ toto corpe vacillante quesiuit. Et naues q̊ȝ vacue vacillare dicunt̄ Cicero de quodam infir-ma valitudine nō recte scribēte inquit facillantib⁹ litte-rulis. potest etiā et recte ad animum trāsferri qui incon-stantiam plerumqꝫ ostendit.)

De videor cū infintiuo suo.

Uid pulcrius censemus/ quā hoc verbū videor proprio suo actio adiungi infinitiuo. interiecto tamen accō. sic decorem ornatumqꝫ maxime ostendit vt videor me uidere quantum rethorica ceteris prestat

disciplinis·videor petrum videre·culpam tuā esse excu- sandam. Cicero in lelio videre iam videor ppl'm a sena- tu disiunctum maximas mltitudinis arbitrio res agi.

De simul ac.

Quid vero de hijs loquor dictionibus simul ac. que aptissime/ generātes ornatū si simul locanť et a paucis in locum elegantiarū posite vt optimaꝝ arci um auditores simul ac doctrinā/mores cōdiscūt. hoc di- ctu ē dum et pro eo tpe/quo doctrinā/pro eodem quoqꝫ mores etiā condiscunt. Cicero in officijs hij simul ac iu- uenes esse ceperunt magna spectare In hijs tamen vt cōuenienter locentur videndum est.)

De variatiōe hui⁹ qꝫ ē habeo spem.

Concinnam facit orōnē si hāc orōnē habeo spem rcté mutam⁹. fit āt hoc mō vocor in spem : igre dior in spē capio spē: cōcipio spē atꝫ ad alios dicim⁹col loco in te spem:repono te in spem. Cicero in quo maio res Natu spem sue dignitatis collocarāt Quintilianus in quo spem vnicam senectutis reponebam.)

De varia significatōe officij.

Ampla ē:et varia lateqꝫ se extendit officij signifi catio. valet em̄ officiū. quantū virtutis actio. ita qꝫ dicim⁹ libri officioꝝ q̄si de v̄tutis acciōe libri Tullii⁹sꝫ cū tota phia mi ciceo frugifera: et fructuosa nec vlla ps ei⁹inculta:ac deſta sit/tū null⁹in ea feracior locus est nec vberior qm̄ de officijs a quib⁹ ꝯstant honesteqꝫ viuendi p̄cepta ducunť de officijs. hoc quidē loco id ē de accioni

bus virtutum. Et illud non dum diuine religionis non huãni officij rõ colebat. officiũ q̃ beneficium Tullius in lelio / odiosum sane genus hoim officia exprobrantiũ que meminisse dz is in quē collata sũt / nõ is comemorare q̃ contulit Et illud quintiliani duxit me simul etas / euicerunt officia cepit fides / amantē odisse nõ potui. officium sepe etiam ꝓ honore sumi solet itaqꝫ committē dicimus suscepimꝰ leliũ officij grã id ē honoris causa . ac postremo quecũqꝫ sunt artes honeste officia dicuntur.)

De supino vltimo cũ ꝓ gerundio in dũ ꝑcedēte ꝑpositiõe accipitur

Ltimũ supinũ siqñ ꝑcedenti adiectio neutri gēneris sibi apto. ꝓ gerundio in dum terminato. includēteqꝫ ꝑpositionē ad venustã reddit orõnē Cicero in officijs Sꝫ tñ difficile dictu est. Et in primo ad herennium vt ars difficilior cognitu videret Sꝫ dubitamus forsitan quibꝰ debeat adiungi adiectiuis Sũt em̃ illa facile difficile horrendũ mirabile affabile vt mirabile dictu apđ virgiliũ. Et siqua hijs sũt similia verũtñ. aut in masculino genē aut feĩo nũq̃ legimꝰ. Neqꝫ illud quidē preceptum intelligendũ ē de om̃ibus adiectiuis. Nemo em̃ dicet. doctum dictu. aut bonum amatu.)

Cogere ꝓ colligere.

Ogere ꝓ colligē aptũ ē: atꝫ venũstũ apđ basiliũ magnũ q̃ em̃ diligent e quauis re cogũt vtilitatē et illđ Ciceronis. frequētatio ē cũ res in tota cã disperse cogunt vnũ in locũ Et apđ virgiliũ sociosqꝫ in litterã cogant.

Luculentũ ē si v̾bum aut alia dictio vel ꝓpter aliũ ãni affectuꝫ obmittat

Restat orõni decorẽ. aut ꝓpter iram. aut ãmiratione aut aliũ animi affectũ dcões obmitte vgilius Et tãtas audetis tollẽ moles. q̃s ego. ſʒ motos pſtat ꝯponẽ fluct⁹ Et therẽti⁹ eo mõ ſuũ ꝯſueuit ponẽ vbũ vt in andria de glicerio Interea int̃ mulieres q̃ ibi aderãt forte vnã aſpicio adoleſcẽtulã forma et vultu ſoſia adeo modeſto: adeo venuſto vt nihil ſup̃ Et cicero in ſexto de re publica ac ne mltas dictator rempublicam conſtituas oportet.)

De natura memi: et regimie eius.

Emini defctm̃ ẽ Nec vllũ hʒ tp̃s ꝑterq̃ a ꝑterito formatũ atʒ ſcðaʒ tã in ſinglari q̃m pli pſonã futuri impati. Illð rcẽ cũ infinitio pñtis tpis ꝯſtruit̃ minime niſi quadã licẽtia. q̃ tñ ſit ignoro. cũ infinitio ꝑteriti tpis quaꝓpt dicim⁹ memini me legẽ minus ornate meminime legiſſe. et hui⁹ hãc potiſſimũ cauſaʒ puto qꝛ memi ꝑteriti ẽ tpis. Et ne tp̃s forte ꝯfundat̃ nr̃i atʒ adeo piti pñs poci⁹ q̃m ꝑteritũ infiniti adiũxerũt vgili⁹ in buccolicis de celo tactas memi ꝑdicẽ querc⁹. Nũc ad ſignificatõʒ ei⁹ venio. memi ꝓ recordor. et gtm̃ poſcit: et accm̃ vt Cicero oĩa q̃ curãt ſenes meminerũt vadimonia ꝯſtituta. q̃ ſibi: cui ipi debeãt: Quid iuris ꝯſulti: q̃d põtifices: q̃d augures: q̃d phi ſenes q̃m mlta meminerũt. Therẽci⁹ in eunucho faciam vt hui⁹ loci dieiq̃ meiq̃ ſp memineris Cũ vo mẽtionẽ facẽ ſignificat gtm̃ exigit vl ablm̃ accm̃ vo nũq̃. baſili⁹ voſ ãt memiſtiſ carminũ illoꝝ i q̃b⁹ ille poeta inquit optimũ illũ eẽ q̃ p ſemetipm̃ q̃ agenda ſũt ꝯſpicaret̃ Quitilian⁹ Neqʒ oĩo h⁹ rei memit poeta ipe Et iteꝝ de q̃b⁹ mlti meminerũt Et ab eo vt quibuſdam placet pticipium venit mentũ a quo mens deſcendit recordatione omnia complectens.

De quibusdā vtimur verbis tam sub actiua quā passiua voce.

Nonnullis vtendum ē verbis et quidem sine discrimine nūc in actiua: nūc passiua voce. vt reuerto pasco assentio impcio. dicim⁹ em̄ ꝙ multos grammatice artis ignaros latet reuertor pascor/ assencior impcior. et illos presertim fugit qui vl' pař legerūt: vel nihil vltra ꝑdia (vt sic loquor) sua. sed. illos relinquam⁹ vt indignos scriptiōis. ac precepti hui⁹ illiusmodi ponimus exempla. Cicero qui amissis opibus domum non reuerterunt Et iteꝝ tn̄ neqꝫ plane assentior/ne imminuā tuā laudem. Et pasco et pascor illā rem dicim⁹ Sꝫ hec v̄ba tm̄ ꝑ se inuicē ponunť q̄ꝛ actiua eē possūt ꝛ passiua vt ē auerto. et auertor ꝛ p̄cipito et p̄cipitor vt hui⁹ attestať. eandē quoqꝫ vim habet etiam memoro: suūqꝫ compositum cōmemoro que frequenter in actiua voce et a poetis vtuntur. et oratoribus virgilius. o quam te memorem virgo Cicero in lelio que commemorare debet is in quem collata sunt)

De fugit preterit et quibusdam alijs.

Verba scire. atꝫ orōes ad noticiaꝫ ꝑtinētes oratori conducit. vt sunt me nō fugit: nō latet: nō preterit: nō fallit. idem fere ē nō ignoro. Cicero sꝫ ꝙ te non fugit hec sunt in hoc genere vitia. Et iterum illud te nō arbitror fugere. atꝫ hoc rerum nouitas nō te fugit Sed tn̄ cū me non fugiat/ quāta sit in p̄tore auctoritas Et in ep̄lis tuli⁹ q̄ntū detrimēti respu. accepit te nō preterijt)

De significatōe hui⁹ nōmis copia.

Copia ei militū s̄cat mł'titudinē. salu. postréo ex oi copia

cathelinē/neq3 in prelio: neq3 in fuga quisqꝫ ciuis ingenuus captus ē. Titus liuius Tamē cū menib⁹ bellum ꝓpulsare posset in aciem copias eduxit. Et que sit mecū copia lustro. est quoq3 copia/ facultas et. potestas vt faciam tibi inspiciēdi libros meos copiā3. qꝺ ē dabo tibi vel faciā tibi aut ꝑtātem: aut facultatem inspiciendi libros meos. oratores plerūq3 cū verbo facio iūgunt poete cum alijs et impmis cū do. Uirgili⁹ postꝙ introgressi: et coram data copia fandi. ac sepenumero ꝓ abundantia sumit copia. itaq3 dicim⁹ copia orōnis. copia argēti: copia pecuniaꝝ: copia frumēti Et in pl'i eandē retinet significationem vt omnium rerum copia mihi est.)

De acquiescere condescendere morem gerere

Andē fere obtinent vim significati acquiesco tibi morēgero tibi condescendo tibi valent em̄ hec quidē orōes/ tibi ꝯplaceo aut satis facio tue voluntati. aut precib⁹ tuis. Itaq3 dicim⁹ amicis cōdescēdē pium est. ꝯdescendā peticionib⁹ tuis ꝓpt veterē inter nos amicitiā Cicero Tue volūtati rectissime morēgeramus Et in epl'is apt morem hījs gessi.)

De trāsumptione clarus et ꝑclarus

Rnatissimū ē vt bonos doctosq3 vl' claros vl' ꝑclaros dicim⁹. apta hec ē et ꝯueniens trāssūptio sic ei dicim⁹ clar⁹ vir ā ꝑclar⁹. i. bon⁹ ꝑclar⁹ erat plato i oī sciēciaꝝ genē valet ei ꝓdoctus dici⁹ etiā clarissima gesta qꝫ ē optīa. Cicero in philippicis o ꝑclarum custodē ouium (vt ayūt) lupū Idē in lelio qs negat actu3 eē ꝑclare

Docere est aliuꝫ instruere: atꝫ informare. dedocē ostēdere que antea didicisti falsa eē atꝫ in veris erudire. vt apd quintilianuꝫ et quidē pri⁹. ac difficillius op⁹ dedocendi: qm̄ docēdi. discē āt ꝑcipē est vt intelligamus. ediscere vt in memoria habeamus. at dediscere obliuisci est.

Dare fidem quid significat.

Arbitrantur plurimi fidem dare sit credere at nostri longe secus hāc posuerūt orонē valet eñ do fideꝫ tibi iuramento aliquid polliceor tibi: aut sancte ꝓmitto tibi. liuius dant ordine oms fidem. Terentius grauidaqꝫ facta dat fidē vxorē sibi fore hāc. virgili⁹ accipe daqꝫ fidem.)

De verbo iuro.

Ornacior elocucio et crebro apd maiores vtitur vt iuro sine ꝑpositiōe hēat accm̄ qm̄ si addat̄ vt dicendo iuro deū: iuro maria: iuro terram: iuro sanctos qm̄ iuro ꝑ deū / iuro ꝑ maria: iuro ꝑ sctōs. virgilius hec eadem enea terram mare sidera iuro. Et huius clare quidem talia exponit.)

De ꝑticipio dati cas⁹ cū ꝓnoīe mihi.

Quantū ornatuꝫ ꝑticipiū dati cas⁹ tꝑisqꝫ p̄sentis iunctum ꝓnoi mihi adducat auditu facile ē. vt cogitāti mihi de negotio tuo / mea postergaui: tuoqꝫ commodo studebā verū huiuscemodi ꝑticipiū caput obtinet plerūqꝫ orōis: nisi forte inceptiua p̄cederet dictio Cicero Cogitāti mihi sepenumero et memoria vetera repetēti: ac mihi quidem sepenumero in sūmos homines. ac summis ingenijs p̄ditos intuenti, querendū visū ē ꝙ eēt cur

plures in omnibus artibus qm̄ in dicendo admirabiles extitissent Et iterū Tulli⁹ in de somno scipiōis. ex q̄ oīa mihi cōtemplāti p̄clara cetera et mirabilia videbant. Et huiusmōi orōes pregnantiā habēt: et acrimoniā p̄ se ferentes. Et cuz ꝓpe intueri quis volet/quasi vim et eādē cū ablātis habēt. q̄ absolute regunt vt me cogitāte de reb⁹ tuis incidit talis rō. mihi cogitāti de reb⁹ tuis incidit talis rō. que quidē orōes pene idez significāt. caucio tamē scribenti est habenda. vt his apte vtatur.

De cordi ē: et in aīo est.

Cordi est id ē placz: aut delectat Tulli⁹ in lelio. itaqz nō tā me ista sapiētie quā mō fannii ꝯme morauit fama delectat falsa presertim quā ꝙ spero amicicie nostre memoriam sempiternam fore idqz eo magis mihi est cordi ꝙ ex omnibus seculis vix tria aut quatuor numerantur paria amicorum id est eo magis me delectat et placet. Therencius in andria si tibi hee nupcie sunt cordi in animo aūt esse in animo hr̄e est. Naz mihi in aīo erat (inquit Tullius) mittere ad dolobellam.

De eccum et eccam: ellum et ellam.

Varie senciunt autores de dictōibus hijs eccum eccā ellū ellā. eas quidem ꝯpositas esse ab ecce in ꝓmptu ē: et manifestū. priscian⁹ donat⁹ huius exponunt p ecce eū: eccā p ecce eā. ellum p ecce illū: ellam ecce illā Laurenti⁹ nō assenciēs hoc mō exponit. eccum ecce hic intelligēdo virū/de quo loquebamur Eccam/ecce h̄ subaudiendo feminā de qua loquebaris. Ellū ecce illic viruz de quo egim⁹. ellā ecce illic mulierez de q̄ mētionē facim⁹. quare resolui h̄nt p aduerbia/eccum p hic/cū p̄sonā designat que ꝓpe est. ellum p illic distātiam quandā impor-

tans.et potissimũ hãc sequor sententiã Therenti⁹ eccuȝ parmenonẽ.et eccum me.id ẽ ecce hic parmenonẽ:et ecce hic me. Et ellum parmenonẽ.significat ecce illic parmeno siue parmenonem.)

De quibusdã noibus que ancipitem in cõpositione declinationem retinent.

Reclarum ẽ diuersam dictionũ quarũdã cognoscere declinationẽ.vt sciam⁹ sequi vsum frequentiorem.dicim⁹ eñ imbecillus vł imbecilla. Salustus falso querit̃ de natura sua genus humanũ ꝙ imbecilla atȝ eui breuis forte poci⁹ ꝙ̃ virtute regat̃ Cicero imbecilla enim ẽ natura ad cõtemnendã potentiã.eadẽqȝ dicim⁹ de cõpositis a somno que nũc secũdam:nunc tertiaȝ sibi declinationẽ vsurpant. Salustius in iugurtino Signo dato castra hostiuȝ inuadũt/ semisomnos partim:alios arma sumẽtes fugãt. Cicero in verrẽ.hic etiã cum semisomnus stuperet. Senecã ãt/ ꝙ̃ multi hesterna crapula semisomnes et graues.hec atȝ huiusmõi orationẽ decorant.efficiũt vt peritus qui hijs vtitur plurimũ videt̃)

De singulari natura huius verbi fore.

Uam ꝙ̃ infiniti modi sit fore/ mirã tñ pre se fert naturam in qua plurimi decipiunt̃.vox eñ eius infinitũ ostendit vt esse at vero citra ipm significatio futurum includit.valet eñ fore futuȝ eẽ/ etiamsi forem fores foret/ ab eo ꝙ ẽ essem eẽs eẽt non recedit Igit̃ cum pticipio iũgi nõ potest Ne pticipia simul confundamus potius nomi iungitur itaqȝ dicim⁹ puto te auditorẽ fo-

re optimarum arcium/non autem auditurum fore/idez enim esset dicē puto te audituꝝ futuꝝ ⁊ supflueret futurum. Neq̧ etiam ꝓportionē habet cū pticipio futuri tpis passiui Non eni̅ dicim⁹ timeo mō verberandū fore : sed pocius verberandū eē Cum tn̄ vim nois pticipia suscipiūt cum eo ↄstruunt vt spero te legentē fore libri:nō āt librū spero me amantē tui fore non te.reor te acceptum illis fore/non ab illis. Tulli⁹ in lelio spero amicitiā nostram notā posteritati fore/nō dixit a posteritate/atz etiaz cū futurū passiui in nomē trāsit accipit fore vt spero hunc puerū āmirandū viruz fore.qd̄ est admirabilē. Et illam spero puellā amandā v̄ginem fore id est amabilē Composita aūt a fore nullā p̄ se ducunt dubitationem quandoquidē nuda et sine nomine ponunt:et sine pticipio. Tullius verum arbitrabant non de fore qui illam restituerent.

De significatiōe charitatis et amoris

Aritas amor est ad homines tm̄ ptinens. inter bruta nō dicim⁹ charitatē verūtn̄ se ament Tullius in lelio qd̄ quidē quale sit/etiā i bestijs animaduerti potest.que ex se natos ita amāt ad quoddā tps:atz ab hys ita amant/vt facile eoꝝ sensus appareat. ex q̊ facile habet brutis amorē ↄuenire. Tum amorem eē quasi superius quoddā ad caritatem. Caritasq̧ digitas ē psonaꝝ: ꝭm illud maxia quidē caritas debet pntibus prima filijs et deinceps reliquis.dicit caritas pēnuria sz tātum frumēti et annone/Ubi dicunt nōnulli vel caristiam.vel caritudinē/minus latine/neq̧ vllum auctoritatē adiungūt exemplū.penuria āt vini dicit et omniū fere rerum carentia. Caritas annone itaq̧ dicit quintilianus caritas annone. Ista aūt memoratu digna sunt vt lati

c i

ne valeamus loqui.)

Dissoluere es alienũ con flare: atꝫ contrahere.

Dissoluere es alienum / ē ꝙ alieni eris contraxe rim soluē: vel illud expedire ad qđ me soluendũ ligabar. Cicero patri ꝑsuasi / vt es alienũ filij dissolueret es aũt ꝯtrahere ꝓ eodem accipit̃ quoniã debitorem fieri significat aliene pecunie Quintilianus non ego es alienum luxuria contraxi)

De consternē et consternari.

Consternari genus ē consternē spēs / consternari tam corꝑi cõuenit q̃m animo tametsi animum frequenter vsurpat Salusti⁹ ꝑrio historiaꝝ inquit equi sine rectorib⁹ exterriti: aut saucij cõsternunt̃ Consternē tantũ corpori ꝯuenit. ãimũ aũt cõsternatũ dicimus cum turbat⁹ ē et de statu suo motus et quasi humi strat⁹. veruntamē laurēci⁹ existimat / cõsternari ad corpus tãtuꝫ ꝑtinere / Salustiũqꝫ minus vsitate loqui. cum consternã tur dixisse debuisset.

De vultu et facie.

Inter vultum et faciem hoc inter est quia vult⁹ ad animũ refertur et ad voluntatem. siquidē vo lo habꝫ in supinis vultũ quare dicim⁹ mesto vultu: irato vultu. refertur aũt facies ad corpus longam faciē: latam faciē. vultum vero vl' longum vel latuꝫ nõ dicim⁹ a facie suꝑficies haud a simplici discrepãs. vt facies maris: facies terre q̃i suꝑficies. et primũ in homine ꝙ intuemur facies ē Ceteꝝ tã faciē: q̃m vultũ aut fedatum: aut scissum dicimus.)

De libertate: et licentia.

Ibertas et in loquẽdo quidem in bonuz accipit vt cũ ea quis facit aut loquit q̃ hominẽ liberum loqui decet: atz etiam vt debet. vt nõ humiliter: aut timide loquat. vel ingenue aut libẽ. hanc ei libertatẽ q̃plurimi iam licentiã appellant. atz etiã ita in cõsuetudinem redigerũt vt nos interduz licẽtia nescio qua illo talit vsi vocabulo sumus. sic em̃ cũ primar etatũ ingenia ad litteras applicant erudiri solẽt vt licẽtia fauor sit. dicũt em̃ detis licentiã abeundi cũ poci⁹ detis fauorẽ dicẽ deberẽt licentia apd̃ claros viros doctosq̃. in hũanitatis p̃cepti one in maluz sp accipit. qñ videlicet libertate abutimur vsq̃ ad temeritatẽ: et in loquẽdo temeritatẽ. neq̃ aliud licentia ẽ q̃m impunita quedã facultas agendi quicquid velis Terenti⁹ deteriores oẽs sum⁹ licẽtia Quintilianus porro q̃ ꝯfessum defendit/ nõ absolutionẽ sceleris petit: sz licẽtiã. Sz dubitationẽ hz Cum salusti⁹ in iugurtino apt Romã legatos ire iubet/ agendar rer: et quocunq̃ mõ componẽdi licẽtiaz illis p̃mittit. q̃ satis comptum nõ ẽ an in malã debeat p̃tem accipi! vt cũ damno debeãt regisq̃ dedecore componẽ Cuiusmodi ẽ quintiliãi an ex istimas hãc legatis peccãdi dari licentiã! vt quecũq̃ scelera in eo officio cõmiserint! cũ his om̃ibus hac vna legẽ decidãt. Sz quid loquar nõ satis habeo cũ vsqz eo sit etiam p̃uentum vt ab eo dignitatũ nomina descendẽ videant. Iurisconsulti et fere aliar facultatũ p̃cipui licentiatos faciũt quale vero illd̃ sit officiũ. aut qualis dignitas ex descriptione licẽtie facile cognoscitur)

De sin

Onnulli gramatice mi⁹ p̃iti: et qd̃ deteri⁹ ẽ p̃bati viri p̃ si nõ accipiũt. cũ tñ apd̃ latinitatẽ auctores

nullibi sit compertum. et quidam ayunt sin autem/pro si non quasi. vel in sin vl' in aũt negatio includat̃. de quo satis mirandũ est verum sin valet si: atqȝ eius peculare significatũ est. et secundũ fere: nunq̃ primũ obtinet locũ Therentius si illum relinquo eius vite timeo/sin opitulor/hui⁹ minas. Et alibi Si hoc celetur in metu si patefit in probro sum. Nonnũq̃ sin vnum reperit̃/sed quod secundi loci vicem obtineat Salustius imperat/ vt precio sicuti m'lta cõfecerat. insidiatores masinisse paret. ac maxime occulte. Sin id parum pcedat/ quouis modo numidam interficiat. id ẽ si potest occulte. sin non potest vtrumqȝ)

De latina oõ sinẽ participio non semp haberi poterit.

N pticipio enim talis natura ẽ/ vt sepenumero sine eo plena: atȝ vt mẽs concipit oõ eẽ nõ põt vt cũ dicim⁹ cinxim⁹ vrbem muro: fossaqȝ ne veniẽtes hostes nos opprimãt. in quo pleriqȝ errant dicẽtes cinximus vrbẽ muro: et fossa ne hostes venire possent. et nos opprimẽ. significat eñ quasi in potestate eẽ muri: ac fosse vt hostes nõ veniant. in his cõsimilibusqȝ exemplis pticipio vtendũ ẽ. aliter nõ idem oratio ipa/significare videtur: qõ pferens in aptum ducere existimat.)

De circiter.

D tempus circiter ptinere videt̃ vt circiter calẽdas Junias ptinet quoqȝ ad numerũ vt circiter duum milium militũ Salustius in cathelinario Est locũs in carcere quod tullianum appellat̃. vbi paululũ ascẽderis ad leuã circiter duodecim pedes humi depressus.

De vter. et neuter.

Ultum hʒ momēti vt debite in latia ozone vter neuterqʒ locent̄ in quo plurimi errauere. latine quidem dr̄ vter vtrum accusat Cicero pro milone vter vtri insidias fecerit. vterq̄ꝫ vtriq̄ꝫ inuenitur. Terētius in phozmione. qz vterq̄ꝫ vtriqʒ ē cozdi at laurētio nō placet. putat em̄ ausum se nō eē hoc mō loq̄ Neq̄ꝫ inuenit se apō Ciceronē. neq̄ꝫ Quintilianū. Neuter neutri oino nō dr̄. veꝝ Cicero sic loqui ꝯsueuit quoꝝ vterqʒ suo studio delectat⁹ ꝯtempsit alteꝝ. Quintilian⁹ em̄ hoc modo vterqʒ alteri obiciat/ palā ē vtrumqʒ fecisse. atʒ illud sic dicendū eē ꝑ illō frequētissimū ꝓbatur. alter alteri obicit: alter alterū ꝯtemnit: alter alteꝝ accusat: alter em̄ alterum. nō ambo ambos accusāt Idem dicendū de neuter vt idem Quintilian⁹/ita fiet vt cū equali cura linguam vtramqʒ tueri ceperim⁹: et neutra alteri officiat. In his em̄ diligētia ē adhibēda qz cū alit̄ loquimur latinitas ipsa haud parū offendit̄.)

De similis.

T id q̄ꝫ excultum est/ vt siľis tū gtī: tum datī regat. primū aperiam⁹ exemplo Cicero de ozatoze satis ē inceteris artificiȷs tantūmō similē eē homis de scdo dicim⁹ similis mihi: siľis tibi Et quāq̄ꝫ nonnulli inter has quippiā ozos interesse putāt: nos vero ꝓ eodē accipimus)

De in. et ad.

Eluti ꝓ eodē accipimus/ vado in ecclesiā: et vado ad ecclesiā. Confero me ad campū. Confero me in campū Cōfero āt siq̄n ad ꝑsonas referīꝑpositionē dūtaxat suscipit vtꝫtuli me ad sciponē: non in scipionē.

contuli me ad fratrem non autem in fratrem. significat enim ad fratrē ꝓfectus sum. Cicero in lelio quo mortuo me ad pontificē sceuolā ꝯtuli: veruntñ qñ in ꝑsonam conferam⁹ alterā ꝑsonam nō adiungim⁹ vt hominē: sȝ rem aliquā vt beneficiū et sonat eius significatio in donationē vt mlta cōtuli i Tursionē hoc est mlta donaui)

Quales fiūt sermones cuȝ de supplicijs penisqȝ maloꝝ loquimur.

Ui maiestatem leserit. accersit maiestatis. Tullius in primo ad herenniū Cepio accersitus maiestatis Et siquis rem sacrā de ꝓphano furat⁹ sit tenet̃ ne sacrilegij. an furti an vtroqȝ: nō āt vtriusqȝ. Qui sustulerit rem suam de sacro furti ne tenet̃ an sacrilegij an neutro nō aūt an neutrius. Cum verbis igit̃ accusationē: aut damnationē importātib⁹ gtīm pene. aut facti cōstruim⁹: aut abltm̄ haꝝ dictionū alter vter neuter ꝑposita ꝑpositōe de. Itaqȝ qui res sacras de ꝓphano sustulerit accusari ꝑt furti: vel sacrilegij vel de vtroqȝ vl̃ de ambobus nō aūt de vtriusqȝ vl̃ amboꝝ. Causa ē q2 vterqȝ alter neuter ambo criminū nomina nō sunt Igit̃ in genitiuo ab illiusmōi v̄bis nō reguntur sed in abltō. equidem peccatoꝝ noīa cū talib⁹ iuncta v̄bis vim habēt q̄si abltī. vt accuso te criminis hoc est accuso te de crimine. Neqȝ solum illud de ꝓprijs nominib⁹ criminū intelligendū verūetiā de ꝯmunib⁹. Cicero an ñ intelligis primū quos hoīes et quales viros mortuos sūmi criminis arguas Et iterum Sceleris atqȝ nepharij parricidij condemnabimus. Et hec v̄ba quātū tantū cū eoꝝ substantiuis i gtō vt quāte pecunie cōdemnasti: tante sūme damnaui. liuius sed nequaq̄ tantum relictum ē. quante sūe

me damnat⁹ fuerat. Et in huiusmōi orōibus ē caute ambulandū: ne subito p̄cipitanterq3 in vicia artis ruam⁹.)

De abusione huius nominis indulgentia.

Non pauci indulgentiā / p̄ venia accipiūt. et illud iam ita tritū ē apud vulgares / vt peculiarē eius reputāt significatōz. vt de⁹ tibi tribuat indulgētiaz. deus tibi indulgeat. q̄ si diffinire libeat vt ex ciceronis quintilianiq3 exēplis trahere possum⁹: indulgē nihil aliud est quā concedere delicate obsequenterq3 Tribuere. Basili⁹ cū illa nimia indulgētia et corpi ipi inutilis est: et anime impedimentū afferat. in ea re studiū ponere manifestissima ē insania. Quintilian⁹ mollis illa educatio quam indulgentiā vocamus. neruos oīs et mentis et corporis frangit. Non ergo indulgentia p̄ venia accipienda ē. q2 venia culpe ē. vt peccaui veniaz peto. Sepius tñ venia p̄ indulgētia accipit̄. Cicero p̄ archia. dabitis mihi hāc veniā id est indulgebitis: concedetisq3 mihi si forte peccauero. Terenti⁹ i andria / da pater veniā sine te exorem. venia em̄ p̄ indulgētia interdum sumit̄. indulgentia āt p̄ venia nunq̄. Tanto magis attendēda hec res ē: quāto min⁹ a compluribus ꝯplectitur.

De nominibus in sta terminatis.

Nomina in sta desinentia latinā pauca sūt barbara q3 plura. Zophista dicim⁹ basili⁹ / his q̄ aliter institut⁹ ē nihil differre videt̄ ab egipcio zophista q̄ et arbor fiebat et aqua et quicquid liberet. legim⁹ lanista citharista. sacrorum scriptores apunt euangelista baptista vt cui nomen erat. Johannes baptista. Et illud euangelij inter natos mulierum non surrexit maior

iohanne baptista. vulgus ab omnibus pene rebus in ista format nomina desinētia. vt iurista legista. artista Cicero atꝫ Quintilianus. iuriscōsultus legū peritus dixē. arcium perit⁹ latinum ē artista barbaꝝ. pariter latin⁹ latinista minime Sed de his pocius silendū censeo qm̄ plura in aptuꝫ ducere: ꝓpter latam iam amplamqꝫ mortalium fere abusionem.)

Abhorreo querit: abltm̄
p̄cedente p̄positione.

Abhorreo hanc rē min⁹ ꝯgrue dicim⁹. abhorreo ablatm̄ postulat p̄cedente p̄positione Therēti⁹ ꝑpulisti me vt homi adolescētulo in alio occupato amore abhorrenti ab re vxoria filiam ut darē in sedicionē atꝫ in incertas nupcias. Et significat cupiēti alienū eē ab vxore. licet exhorreo qꝫ ē expauesco accm̄ exigat vt exhorreo hanc rē:)

Nomina tertie declinatōis habentia ium
in gtō p̄li hn̄t is in accō plurali.

Non sine beniuolētia mihi in mentē venit aliquātisper oꝛonē exornare vt noīa tertie declinatiōis si gtūs eoꝝ pluralis exīt in ium. accōs numeri eiusdeꝫ in is terminatos de se forment. ntm̄ tn̄. aut vtm̄ nunq̄! nisi in es terminatū Salustius om̄is hōmies qui sese student p̄stare ceteris animalib⁹ sūma ope niti decꝫ. Ne vitam silētio transigant veluti pecora que natura ꝓna: atꝫ ventri obedientia finxit v̄gili⁹ furit estus harenis Tris notus abreptas in saxa torquet. Et iterū tris eurus ab alto in breuia et sirtes vrget Et cōsimile ē in v̄bis tertie coniugatōis qꝛ nō nūq̄ mutant e in u in gerūdio vt scribundū ꝑscribēdū repetundum ꝑrepetendū. Tullius in

primo ad herennium lex vetat eum qui de pecunijs repetūdis dānatus sit. in concione orationem habere

De bene agitur tecum
et male agitur tecum.

Et id decoris plurimū possidet vt suo loco apte reponant̄ ille orōs Bene mecū agit̄ male mecū agit̄ ingentem reuera dignitatē afferunt vel scriptioni: vel locutioni. Bene mecū agitur id est in bona sū vl' cōdicōe: vl' dispositōe Et rursus male mecū agit̄ est em̄/in mala sum dispositiōe Cicero cum illo vero quis negat actū eē pclare. Actum ē in malā partem semp recipitur actum est de spe nr̄a. id est spes nr̄a nl'la ē aut frustra.)

De qui.

Quam vim pnomen hʒ qui aptum ē Cicero em̄ eo vtitur mō qui tum popstonēdo sibi ppositōʒ vbi alij cum quo plerūqʒ dicunt at mihi apparet/ taliter positū magnā afferre orōni grauitatē. vt in lelio qui cū piunctissime et amātissime vixerat/quāta esset hominuʒ vel āmiratio vl' querela. Et iterꝫ qui cū domus fuit ꝛ mi licia pmūis. qui p vt sumit̄: aut p qūo. Therētius non qui argumētum narret: sed qui maliuoli veteris poete maledictis respondeat. p qūo idem Therēci⁹ qui scis.)

De ingredior et insum.

Ingredior ab in et gradior compositū. et postulat post se accm̄/nunc pcedēte ppositōe in: nunc ea dempta. et sine quauis vt ego quidē arbitror discretione: dicim⁹ em̄ ingredior in domū: et ingredior domū p eodē significato. Cicero si dormis expergiscere: si stas ingredere si ingrederis curre. aretinus in Basilio Itaqʒ

possum his qui nuper vitam ingressi sunt quasi viaʒ aliquam qua tutissime pficiscant ostēdē. Insum vo ab incōpositū / sepenumero ppositionē exposcit. Cicero in officijs et quanq ois virtus nos ad se allicit: facitq vt eos diligam9 i quib9 ipa inesse videt: tñ iusticia et liberalitas id maxime efficit. Sine ppositōe hoc mō imprimis prouideat / Ne fmo viciū aliquod indicet inesse moribus.)

De pfecto reuera certe et cōsimilib9

Iictiones ad certitudinē: aut certificationeʒ spectantes nō solū grauitatē ozoni ſʒ etiā suauitatē adijciūt vt pfecto reuera / atqui certe. et siqua his sunt eqlia. priora et pponi possunt: et in medio locari postremū caput ſp ozonis obtinet Tullius pfecto nemo nisi graui et suaui oratione commotus ad ius voluisset sine vi descendere.

De mollis iunctū diuersis tum laudem tum vituperiuʒ importat.

Molles dicim9 hoies qui nulla cōstantia pditi et facile huc: illucq mouent Tulli9 in lelio Et sepe incidunt magne res / vt discedenduʒ sit ab amicis quas q̄ impedire vult (eo q desideriū nō facile fert) is et infirm9 ē: et mollis natura. virgili9 india mittit ebur molles sua thura sabei. Excudēt alij spirātia molli9 era.)

Quomō drīt appetere et expetere.

Appetē et expetere p eodē mlti recipiūt ſʒ lōga int eas dcōes ē drā. Nā appetē ɔmuni9 quoddā ē. expetē magis singulare appetim9 tā malū quā bonuʒ. Tritū ē illō vulgare vbūʒoia bonū appetunt ad malum Marcus Tullius in officijs. vna ps in appetitu posita ē q̄ hoiem huc et illuc rapit. appetit9 vo ab appetē descēdit

Expetere q̄ȝ ad bonum se tantū extendit. et in minus ē
quā appetē Tullius. cum psuasum sit/nihil hominē/nisi
q̄ honestū decorumq̄ȝ sit/aut ām̄irari aut optare: aut ex
petē oportere. atȝ vt appetē cōmune ē/et ad maluȝ et ad
bonū/sic quoq̄ȝ ꝯuenit et hominibus et brutis. et parit ap
petitus. Tulli⁹ pmo officioꝝ Cōmune āt animāciū om-
niū ē ꝯiūctiōis appetitus pcreādi cā. et cura quedā eoꝝ
q̄ pcreata sunt. expetē v̄o hominib⁹ tantū ꝯuenit.)

De ꝑsequor psequor et afficio.

Erba em̄ ꝑsequor psequor afficio/significatū ex
adiūcto suscipiūt. hoc ē ad bonū/et ad malū ap-
plicant ꝑsequor te honore ē te honoro. ꝑseq̊r te graui ac
cusatōe/ē te grauit accuso. Cicero. cū v̄o ea q̄ scriptura
ꝑsecutus sine sūmo amore cogitare nō potueris. quoti-
ens v̄o sn̄ addito ponit i pei⁹ resoluit Sic q̄ȝ dici⁹ pseq̊r
te laude/ē em̄ te laudo. psequor te vitupio. ē te vitupero
Cicero. quare luci crasse si in causis testē pterq̄ q̄ sciat
et audierit argumētari et cōiectura psequi paciaris Nō
nūq̄ aliō videt psequor vsurpare significatū virgili⁹ p
sequit lachrimas lōge et miserat⁹ euntē. q̄ ē lacrimas p
fundit Est etiā psequi cū effectu sequi. Quintilian⁹. que
robustū q̊ȝ et maximū regē ab illa institutiōe puerili sūt
psecuta hoc ē cū effectu secuta ul' em̄ nō dimiserūt) affici
o simile v̄buȝ est. dicim⁹ afficio platonē dilectōe. i. diligo
afficio te odio ē em̄ te odio Tulli⁹ iniuria abs te affici-
or p̄r!nā si improbū eē trespōtē existimabas Cur me hu
ius locabas nupcijs Et iteꝝ nl'la te indigna Nata affi-
cio iniura. si pbus ē collocaui. sin āt ē improb⁹ diuorcio
te liberabo in comodis. Et apō eundē nūc vero pr̄es nō
ꝑua afficior voluptate m'ltis reuera in locis: atqȝ adeo
oportunis huiusmōi exercitato succurrūt orationes)

De domus et eius declinatione.

Ab duplici forma domuz declinari/ videlicet secunda et quarta manifestũ ẽ. Et cũ ex varia declinatõe variam hz ↄstructionem/ ne inepte ponet haud paꝝ ↄducibile putauim⁹ inter elegãtias nr̃as collocare. Siquidẽ domi gtũs locũ significat. quare ↄuenient dicimus vt domi maneo. i. in domo. at gtũs domus: vel ptez significat domus/ vel edificium ip̃m itaqz rctẽ loquimur illud domus mee imperiũ teneo. partẽ domus demolit⁹ sum superiora dom⁹ ascendi/ nõ domi. locum vero domi significare dictum recte quintiliani declarat Inquit em̃ libro quinto in domo furtũ factum ab eo/ qui domi fuit/ accũs indifferẽs in vm terminat⁹. abltũs secunde vt domo/ domu nõ dr̃ Ceteꝝ mirabile illđ apparet ꝙ vł p̃posita his casib⁹ p̃poni vł sine ea rctẽ loquimur. vt reuertor domũ ł ad domũ exeo domũ. vł e domo. sũ in domo vł domi. dtũs v̾o tm̃ quarte ẽ inflexionis vt domui. quantuz etiã colligo ex sũmorũ autorũ codicib⁹ Tunc gtũs secũde nõ iungit/ nisi quinqz ꝓnominib⁹ nr̃e mee tue sue vestre. et huic nomini aliene: vt ego viuo domi mee. non viuo domi tue. eram domi sue. Cicero in libris ad herennium. Qui cũ ista etate: et forma aliene/ domi volo dicere. quibusdam videt domi suscipere vim aduerbij/ ꝙ eẽ nequit/ cũ ꝓnomina adiectiua ip̃i iungunt. que etiamsi suppressa sunt tñ subintelligunt vt domi erã/ domi mee subaudiendo. interdũ gtm̃ regit. gtũs secunde. vt ego eram domi illius. domi cesaris. domi pompei. domi publice: domi priuate. ⁊ consimilibus. ea enim necessaria sũt. vt memoria teneantur multum et ad loquendi rationem conducunt: et ad conficiendas epistolas.

De instar.

Instar valet/quantum ad similitudinem : ad ei non pponimus. Neqȝ quisq̄ qui ad sibi pponit latinos sequit autores. quidam tn̄/quos vulg' artis reputat pceptores in ep̄lis scribunt in lucē: manusqȝ multoꝝ puenire sinunt dicim' em̄ et quidē latine oratorem instar phenicis in lucē pdire. nō ad instar quippe nomē est instar indeclinabile ppositione carens vt ingenue seruius testat̄ virgili' in secūdo ductores danaūm tot iaȝ labentibus/instar mōtis equū diuina palladis arte instar montis inquit virgilius nō ad instar.

De numero plurali et regressu in singularem.

Rtis rethorice ē modo singulari numero p plurali et rursus plurali p singulari vti. inde ē/ vt crebro in eadē orone vtunt̄ oratores et singulari numero et plurali Quintilianus in egro redempto vtinā hoc saltem mihi sero fata pstarent/vt residuū laborātis anime in tuo ponerem' amplexu Cicero in philipticis itaqȝ ego qui semp auctor pacis fui. cuiqȝ pax presertim ciuilis quanq̄ om̄ibus bonis/ mihi tamen imprimis fuit optabilis. omne enim curriculum industrie nr̄e in foro in curia in amicoꝝ periculis ppulsandis elaboratū est. e quib' iam satis ꝯstat verbis horū quidē ipoꝝ falsā esse opinionē dicentiū quotiēs auctor in numero plurali loquit̄ declarari dignitatē quādā et vt sic dicam magisterium qm̄ in carmine id similiter vsu venerit virgili' o melibee de' nobis hec ocia fecit. Namqȝ erit ille mihi sp de' illius arā sepe tener nr̄is ab ouilib' imbuet agn'. H de se loquēs Titer' nūc nos nūc me apt verū in ep̄lis vti pt mittēs aut singl'ari numero: aut plurali psonā ad quaȝ

scribit singulari numero sp alloquitur vnum quasi plures nunquam appellat. quod tamen autor ille preclarus in conficiendis epistolis facit aliisque pro forma erudiendi tradit postremo certe solet eo peruenire vt pluris foret dedocere quam instruere.)

De post: et ante.

Prepositiones post: et ante olim tam ablto quam accusatiuo iungebant. idque nostro euo decorum est atque pollitum si rite ordinentur Concinne dicimus multis ante seculis carthago euersa est. longo post tempore roma summo imperio potita Tullius in sexto de republica post autem regio apparatu suscepti sermonem in multam noctem produximus.)

De ne dicam.

Quantum splendoris affert orationi clausula ne dicam audientium facile aures percipiunt. ornatissime dicitur homo doctus ne dicam sapientem. et melius quidem quam sapiens Cicero pro deiotaro Crudelis castor ne dicam sceleratum: et impium Et hoc cum substantiuum precesserit. aliter autem dum sequitur qualis esset crudelis ne dicam sceleratus et impius castor. et prudens ne dicam sapiens homo. quod si modo fit contrario in elegantiarum latinitatisque ratione minime ponendum est. vt crudelis ne dicam impium castorem In aliis autem casibus nec vlla est diuersitas vt idem an sperassem hoc viuo milone ne dicam consule illud retinendum quod memoratu dignum.

De nemonon pro omni.

Quod si nemonon pro eo quod est omnis ponitur exornat orationem et quo rarius in vsu est eo profecto plus affert luminis laurentius de valla quamque dixit boni nihil ne in his libris est nisi eloquentia non memoria temporum genciumque historie sunt quibus nemo non puer est Tullius libro quarto epistolarum Nemo potest non maxime laudare.)

libro quinto ... elegantiarum

De vltro et citro.

Quid comptius q̄m̄ cum/aut locutio aliqua: aut scriptio hijs dictiōibus vltro: et citro exornetur Vltro enim citroqꝫ significat reciprocam quandā transitionē vel in rebus vł in dictionib⁹ Cuʒ em̄ ego loquor verba tūc vltro quasi vltra eunt. Cum te alloquentem audio tūc v̄ba citro quasi citra veniunt Sicut pedes cū a loco recedūt/tūc vltro ꝓficiscuntur Cum redeūt tunc citro. Cicero i sexto de re publica mł'tis v̄bis vltro citroqꝫ habitis/ille nobis cōsumptus est dies. Idem in officijs/magna etiam illa cōmunitas est que cōficitur ex beneficijs vltro et citro datis acceptisqꝫ)

De videlicet et scilicet.

Scilicet et videlicet. idem quasi significāt verum Videlicet vim quandā hʒ acriorem. vt cū aliq̄d nolum⁹ dicim⁹ scilicet Therencius. id ꝓł'us curat scʒ. virgilius scilicet is superis labor ē videlicʒ ā̄t indifferēt ponitur Cuius significatio satis vulgata est.

Certum est.

Certum est duobus modis sumitur primo valet quantū manifestū est que acceptio omnino ē apta. altera v̄o est. quasi deliberatū vł constitutū est. ꝓ primo eius significato inquit Quintilianus Nempe legeʒ esse certum est. ꝓ altero significato plerumqꝫ datiuū sibi addimus cum infinitio vt certum est mihi ire in schlesiam/nōnunq̄ꝫ dtūs subintelligitur vt apd̄ virgiliū. Certum est in siluis iter spelea ferarum malle pati.

De significatione huius verbi refero

Ructum afferre arbitror/posse q̄d refero significet amplecti. Tum lucidior erit/oño tum vehementiorē affert ornatū. referre narrare ē. tūc dtm̄ postulat. vt Quintilian⁹ relaturus vobis iudices ordinem malor̄ meorū euentuz/quē nemo taz crudelis. nemo tā seuus audiet/vt me nō pascat. at illud omnib⁹ notuz est Referre āt cum sibi accm̄ antecedēte p̄positione adiungimus valet in cōsultationem ducē Salustius incathelinario rem ad senatū refert iam antea rumorib⁹ vulgi exagitatam. virgilius surge age/et hec letus longeuo dicta parenti/haud dubitanda refert. Cicero incathelinaz refer inquis ad senatū id ē fer in consultationez senatus Item. referre est reportare. Quintilianus ad patrē arma non retuli. id ē reportaui Cicero Si ad vnū omnia referenda sunt. dignissimū eē pompeyū. id est si in vnuz omnia conferenda sunt et loquitur de re nō de oratione Refero quoqz tibi acceptum/p eo capitur/quod est fateor me hoc abs te/accepisse Cicero p deiotaro vitā acceptā refert clementie tue Idē in antoniū oia deniq̄ que postea vidim⁹ (quid autem mali non vidimus) si recte ratiocinabimur/vni accepta referemus antonio.)

De quibusdam nominibus numero singlari carentibus

Ognoscere nomina que numerum tantum accipiūt pluralē p futurū est. quia his adiungimus pluralem huius quod est vnus Salustius hij postq̄ in vna menia conuenirent Ita dicimus vnas bigas vnas

scalas vnas nuptias Therentius. Immo iam satis cre
do si aduigilaueris. ex vnis geminas mihi cōficies nup
cias. atz vt ꝑmo placet illa plerūqȝ noīa solum obtinent
pluralē numeꝝ/quoꝝ res ex pluribꝰ conficiunt vt scope
scopaꝝ Cuiusmōi ē nałe hoc nomē lr̄e epłam reꝑsentās
Tum numero caret singłari. Tullius accepi ꝑ breues
lr̄as tuas. quibꝰ id qđ scire cupiebā cognoscere non po-
tui. Idē. Et si ꝑpaucis diebꝰ dederam nūccio lr̄as ad te
pluribꝰ v̊bis scriptas. quo te aīo censerem eē oportē. Et
iteꝝ facile ex eo intelligo ꝙ lr̄is tuis lectis aliquātulū ac
quieui. Et si quantū ex tuis lr̄is intelligē potui videbam
te hāc epłam. quū ad vrbem venisses eē lectuꝝ attn̄ int
epłam et lr̄as hoc inter ē elegātie causa ꝙ dicimꝰ vnam
epłam. duas tres quatuor quinqȝ epłas. lr̄as vero vnas
binas ternas quaternas senas septenas octenas noue-
nas denas. Neqȝ dicimus binas ternas epłas/sed duas
tres quatuor. Ita etiam nō dicimꝰ duas tres quatuor
lr̄as. Et hec quo mō iam dicta sūt et non alit retineant
Cicero binas a te recepi lr̄as. Corcyre datas. verūtn̄
poete interdū versꝰ gr̄a in singłari ꝓ epła accipiūt. oui-
dius Quā legis arrepta/briseide lr̄a venit. atqui dū sin
gularis numeri ē elemētuz ipm significat. vt a. vł b. Ci
cero ad actitū. Nam alexidis manū amabā/qđ tam ꝓpe
accedebat ad similitudinez tue litere: Repetundaꝝ sin-
gularē numeꝝ nō admittit neqȝ dicimꝰ nisi repetundaꝝ
et repetundis. verres accusatꝰ ē repetundaꝝ vł de pecu
nijs repetundis. Et cū dico repetundaꝝ subintelligo pe
cuniaꝝ. atz hoc noīe oīa quibꝰ pecunia cōstat cōtinent
Est vero accusatio que in eos cadit qui cū erant in magi
stratibꝰ ꝓuincialibꝰ vi eripuerūt pecunias aut frumētū
aut nauigia aut his similia. vt in primo ad herenniū ma
nifestat Et mirabilē videmus discretionē inter edes qn̄

vel templum significat/vel domos humanas Nam hec fere ē dēa/q2 edes hoīm numerꝝ refutat singl'grē/et dici mus binas ternas quaternas edes. at si ꝓ templo acci piš numerꝝ obtinet singularē. Et in vtroq̃ nūero deter minatōꝝ hꝫ: vt in ede mercurij in sede concordie. in ede io uis. i. in tēplo. Salusti⁹ reliquos in edem concordie ve nire iubet. et in pl'i duas rctē tres quatuor ve edes dici mus. i. duo vl' tria templa/vbi ꝓ domib⁹ binas ternas q̃ edes posuissem⁹. et his sil'e ē binas ternas quaternas domos. Salusti⁹ illis binas aut ampli⁹ domos cōtinu are nobis larem familiarem nusq̃ꝫ vllum esse.)

De multiplici significatione
huius verbi confero.

Conducit scribēti/luculenť: atꝫ vt maiores nr̄i fe cerūt vbū illō cōfero in ořoe locare. Etenim con ferre/ad aliquē se recipē ē: aut ad quēpiā ꝓficisci. vt con ferā me ad bragā Cicero in lelio. quo mortuo me ad pō tificē sceuolā ꝯtuli· Conferre loqui ē. quale illō euāgelij qui sūt hij ſmones. quos sil' cōfertis Cōferre q̃ vtile eē significat. Quintilian⁹. Scio queri etiā natura ne pl⁹ ad eloquētiam ꝯferat an doctrina Et idem libro scdo/de oratoria institutiōe/ml'tū hec pietas ꝯfert studio.)

Libro 20 de oratore in ... (handwritten margin note)

De potissimū.

Potissimū latinū est. potissime minus Tullius ac me quidē diu cogitātē. rō ipa in hāc potissimum sententiā ducit. vt existimē sapientiam sine eloquētia pa rū ꝓdesse ciuitatibus.

Libro primo de veteri rethorice (handwritten margin note)

De ac. et atq̃.

C suo loco ꝓ q̄m̄ pulchram reddit orationem Basili⁹ Milo v̓o in clipeo vncto scabat nec depelli ab eo vlla vi poterat. sed resistebat nō sec⁹ ac statua quedā plūbo affixa. eandēq̧ vim: atꝫ sibi vsurpat Basili⁹ Cū v̓o in improboꝝ hoim mētionē incidūt fugiēda est illoꝝ imitatō aurésq̧ claudēde nō sec⁹ atꝫ ipi ferūt vlixem ad sirenū cancōes. Therēti⁹ miserā me vereor ne illud graui⁹ phedria tulerit: neue aliorsum atꝫ ego feci acceperit.

De infinitiuo ꝓ p̄terito impfctō.

Infinitiu⁹ ꝓ p̄terito impfcō haud sumit̃ inueniste. illudq̧ p̄ceptū tritū ē apō historicos Salustius in gugurtino equitare ioculari cursu cū equalib⁹ certare Therentius. Tum id mihi placebat. tum vno ore omnes oia bona dicere. et laudare fortunas meas.)

De me hercle.

Me hercle/iuramēti loco: aut ꝯfirmatiōis Tulli⁹ habē cōsueuit. sic em̄ ayt in ep̄lis scribēdis. Non me hercle i hac mea ꝑegrinatōe. quicq̄ libēti⁹ facio. q̄m̄ scribo ad te. Et idē ridē igit̃ inquies possim⁹ nō me hercle facillime. et item ego mortem forti/me hercle animo tuli.)

De ꝓpe et ꝓpe diem. et ꝓpe modū.

Decorat orōnē si ꝓpe rcē locat̃. et plerūq̧ vim sibi accipit aduerbij ac sn̄ casu orōꝫ igredit̃ Tullius q̄rto ad herenniū et ꝓpe ponit an̄ ocl'os ꝑcat em̄ nō ꝓcul ꝛ tpi cōuēit: ꝛ loco Tit⁹ liui⁹ vt q̄b⁹ ab imēso ꝓpe errore. nihil p̄ter arma: et naues supēet. videt̃ aūt valē vt q̄ si id q̇dē satis patet ituēti at ꝓpe diē/ē q̄i ꝓpe ē dies quādo hoc fiet Cicero in epistolis propediem te igit̃ videbo

Ceterum ꝑe modũ/est ꝑe mensuram. et accipitur ꝓ pene: siue ꝑe cum fuerit aduerbium:)

De falso.

Duerbiũ falso ẽ pocius q̃m false. sunt ãt et plura in o desinentia int̃ aduerbia posita vt ꝑpetuo subito crebro. Tulli⁹ cũ oñdim⁹ id qđ i aliq̃ paupe improbo sit. in omnes paupes id falso et iniuria cõferri. Salusti⁹ falso querit̃ de natura sua gen⁹ hũanũ qđ imbecilla atq; eui breuis forte poci⁹ q̃m virtute regat̃. Virgilius italiã tumult⁹ exꝑgefecit terrore subito Quintilian⁹ sed ne ad hãc quidẽ vim ꝑueniri potest/aut cito: aut subito.)

De antehac: et posthac.

Ntehac: ẽ ante hoc tp̃s: et posthac post hoc tp̃s Salusti⁹ sic erat accensa libidine/vt sepius peteret viros q̃m peteret̃. Sed ea sepe antehac fidem ꝓdiderat: creditum abiurauerat)

De solus: et vnus.

Jrabile multis visũ ẽ ꝙ vn⁹: atq; sol⁹ p̃ter adiectiuoꝝ naturã pt⁹ se gt̃m exigũt velut suꝑlatia. Quintilian⁹ vt sol⁹ oĩm nõ remittit sibi vt incredibilior sit in parricidio cec⁹. q̃m fuit cũ videret. Itaq; dicim⁹ etiã vn⁹ oĩm. parit̃ ablt̃m cũ p̃positõe vt vn⁹ et sol⁹ ex oĩb⁹ vel vnus. et sol⁹ int̃ oĩs.)

De male: ac bñ cogito.

Ale cogito ad alteꝝ refert̃. significat eñ i ꝑniciẽ alteri⁹ opam dare et nõ ad se ipm. Cicero carthaginẽ diu male cogitãtẽ nõ prius timẽ desinã quã exci

sam cognouero. hoc ē nō se ipam fallentē sed inpniciem alteri⁹ cogitantē. bñ aūt cogitare de alteri⁹ vtilitate pro spiciēdū ē Quintilian⁹ bñ de te cogitare incipio Ceterꝫ ille: et ꝯsiles oꝛos. male opinoꝛ male sentio male iudico malecēseo male arbitroꝛ hoc ē existimādo erro. qꝛ ad me ipm rfert. sꝫ male audio ē infamoꝛ audiēs crimina mea Cui⁹ ꝯtrariū ē male dico Salusti⁹ in Ciceronē. respōdebo tibi vt siquā maledicēdo voluptatē cepisti/ eam male audiēdo amittas. Et quasi ꝯsile ē ꝙ ad suū significatum bñ tibi ꝑcoꝛ bñ de te sentio.)

De secus ꝓ aliter.

Secus ꝓ aliter exquisitā facit oꝛonē et eo ꝙꝫ mō plerūqꝫ sibi negatoꝫ asciscit. Leonardus de aretio in comedia sua haud sec⁹ ac equū ē facis id ē nō aliter quā iustū ē. Basili⁹. nō sec⁹ ac statua quedaꝫ plūbo affixa. alia sec⁹ significatō fere nota ē. vt illō psalmi sec⁹ decursus aquaꝝ id ē iuxta decurs⁹ aquaꝝ seu ꝓpe decursus aquaꝝ.)

De noībus diminutiuis putatis a plurib⁹ in aster terminatis.

Multi em̄ reputabāt. noīa in aster termiata eē diminutiā vt pinaster ꝑua pin⁹. oleaster ꝑua olea parasiaster ꝑu⁹ ꝑasit⁹. lōge illō a veritate recedit. quippe imitatoꝫ quādā aut siītudinē significāt aliqualē Nā pinaster pini hꝫ siītudinē: aut pinū imitatur sic oleaster oleā ymitat̄ ꝗ cū ea siītudinē hꝫ. atꝫ ad siluestrē naturā accedit. sic etiā filiaster nō ꝑuus ē fili⁹: sed ꝑuignus ymitans filiū: aut siīis filio. ita etiā parasitaster non ꝑuulus ꝑasit⁹ sꝫ imitās ꝑasitū. alit̄ em̄ nō diceret̄ a comico ꝑasitaster ꝑuul⁹. Marc⁹ Tullius ꝓ vareno Ericius hic nr̄ anthoniaster ē et ad acticū: oīno solet eē vuluiaster id est

Anthonij vulnijq3 ymitator. Et hunc augustin⁹ appel= lat philosophastrū/nō vt puto puū philozophū. s3 imita torē phorū. attñ duo sūt noīa/q̄ diminutōis naturā ob fuant vt ē et surdaster: et caluaster. nō em̄ plane surdus est surdaster: s3 surdul⁹/vt ita loquar. ec caluaster/q̄ frō= te caluus ē nō toto capite.

De iussu et ꝑmissu.

Ussus ēm̄ et ꝑmissus in singl'ari quartā vsur= pāt declinationē in pl'i secūdā dicimus em̄ iussu tuo: nō āt iusso tuo sic etā ꝑmissu tuo. nō aūt ꝑmisso tuo In pl'i vo iussa ꝑmissaq3 tua. v̄gili⁹ accipe iussis carmia cepta tuis. Et iterum ille patris iussa exequit.

Or inter homines et herbas reciproca transumpcio ē

T id speciosum ē in ozone vt reciproca sit inter hoies: ac herbas trāssumptō. sic em̄ pubentē her bam dicim⁹ quēadmodū florē etatis: verū in hoc ꝓuidē du3 est ne: aut inepta fiat vtraq3 expte: aut nimis remo ta vt pulcerrime fuius testatur.

De nudius tercius. et nudius quartus.

Llud nō ē pretermittēdū q̄d latie dr̄ nudius ter tius: et nudius quartus: nec vltra repertū ē apd latios autores. Nudi⁹ scd⁹ñ dicim⁹. s3 pridie: et postri die. neq3 nudius dicim⁹ quint⁹. quā ego potissimū cau sam censeo. q2 sic nr̄i dixerūt: sic q3 et nos dicem⁹.)

Ne eos quidem ipos ad quos scribimus pl'i numero alloquamur siquando ad vnum duntaxat scribimus.

Inprimis aduertenduz est vt doctos eruditosq͡ʒ viros sequamur q̃ i scribẽdi p̄ceptõe dũ ad vnũ lr̃as dederũt nũq̄ vsi sũt pl'i numero. apd̄ posteros vero tantũ cepit abusum/ vt nemo latinas putat ↄficẽ lr̃as nisi ad quẽ scribit pl'i appellet numero. Cũ tñ apertissime dicat et in ope suo maiore donatus soleocismũ eẽ. Nã si voluerim⁹ piam inspicere antiquitatẽ eamq͡ʒ sequi/ multa ẽ honesti⁹. decoremq͡ʒ inducit maiorẽ. vt in singl'is vnitatem p̄sonis retineam⁹: qm̃ ipis pluralitatẽ asscribi sic eñ locuti gentiles. sic tullius nr̃ q̃ a diuo platone cõdidicit sic arestoteles ac oẽs q̃ l' grecã Norũt vl' latinã liguã et eo mõ apd̄ hebreos silr̃ vt sacri testant̃ codices. quos secuti ambrosi⁹ augustinus lactanti⁹ ieronim⁹ basilius magnus et om̃s pene docti viri q̃ p̄clarũ cõsecuti sunt nomẽ in disciplinaꝝ fastigijs. eo q͡ʒ pacto christus saluator nr̃ cũ discipulis suis locut⁹ ẽ. et rurs⁹ ipi cũ eo. si euãgelio credere volum⁹. an ineptũ ẽ precor. in dominica orõne pater noster qui es. Neq͡ʒ qui estis dicẽ phas est Neq͡ʒ quisq̄ et grossissimis sine vicio arbitraret̃ deum plurali numero appellari quaꝓpter dicim⁹ pater noster qui es in celis presta quesum⁹ dñe: nõ prestate. veruntamen cum quispiã de se loquit̃ ipo. modestie causa. vel vt nr̃i ayunt humilitatis vti potest pl'i numero/ quasi p̄sidio aliorum fecisset. vt reges principes et magnates fere cuncti ↄsueuerunt. Tum plebs ignara. a veritatis aberrans itinere tali forma eos alloquebat̃ quod deforme est/ atq͡ʒ indecorum Tum lr̃arum studiosi et virtutum prediti insignibus depressam secuti hominum fecem Et qd̄ deterrimũ est qui nouos iam se gerunt artis preceptores ac cõficiẽdi litterarum normam incipientibus tradunt hunc maxime errorem p̄ se ferũt vñ satis claret illos aut parꝝ

aut nihil in humanitatis precepisse doctrina in manibus est carol⁹ et ep̄le sue: atꝫ alij q̄plurimi erroꝛē hūc imitātes. sꝫ ꝑfecto cauēdū est sanis ingenijs ne in hac se et q̄dem animi conatu inuoluant ingeniosissim⁹ āt quisqꝫ det opam vt doctos habeat autores: nō exptes cuiusuis doctrine/ quos sequi velit.)

De vale.

Ale salutatōꝫ impoꝛtat r̄cedētis: sicuti aue: aut salue aduenietis. donat⁹ quidē ac ꝯplures alij exponūt illō Therencij valeāt q̄ int̄ nos discidiū volūt. ꝑpereant. absurdū āt videt̄ tā hūanū adolescentē id patri suo impcatū fuisse poci⁹ āt vt Laurentio placꝫ abire impoꝛtat.. q̄si dixisse voluisset abeant a nobis/ qui int̄ nos discidiū volūt. hoc maxie ex eo claret/ qm̄ in salutatōe imprecatō nō ē. et sub ea certe significatōe tulli⁹ accepisse videt̄ Cū ayt Si de⁹ t̄lis ē/ vt nll'a gr̄a nll'a hominū charitate. teneat̄ valeat Sed neqꝫ tāte fuit Cicero vel irreligionis: vl' imprudētie vt exiciū deo impcaretur.)

Paulus Niauis arcium Mgr̄ honorando viro Erasmo p̄sbitero arcium baccalario in kempnicꝫ vitam agenti dn̄o suo et amico p̄cipuo. S. P. D.

Ollicitus suꝫ / nō solum elegātiaruꝫ adte p̄cepta scribē quib⁹ ꝯoꝛnare posses latinū s̄monē verū etiā scribēdi doctrinā/ in q̄ ꝯpositionē atꝫ adeo manifestā videres. et cognosceres deniqꝫ q̄uo ep̄le eēnt et sub qua foꝛma dictāde. aggress⁹ sum et nō minutis lucubratiōibus onus illō tn̄ iocūditate quadā q̄nquidē videre mihi vis⁹ sū nō mō dignitati tue: sꝫ plurib⁹ q̄ iā sese ad hūanitatis exercitatōꝫ applicātib⁹ ingentē inde vtilitatē eē euē

turam. verūenimuero ī elegācijs scribendis doctiores sū excellentioresq; secutus vtpote Quintilianū et cui plurimū in arte dicēdi tribuo Laurentium de valla. ita q; in ep̄lis dictādis. tulliū nr̄m sequar. Gasperinū: eneā siluium: atq; alios. q̄ nō min⁹ prudent: quā ꝯcinne suas dictitarūt lr̄as. eos p̄teribo / q̄ casu quodā ruūt sine cuiusquā artis p̄sidio ī negociū hoc et ꝑ ꝓpositiōes seu kathegoricas. seu ypotheticas suū tradētes scriben di modū. vnu; est āmiratiōne inducēs. si vtiq; p̄ter alioꝝ ritū hāc docendi viā inuenerūt / cur dyaleticoꝝ arguēdi modus q̄ sunt in ꝓpositionib⁹ et quidē ypoteticis obmittūt. quod si fecissent māifestioꝛ fuiss; et magis detect⁹ erroꝛ ipoꝝ. Tu vero amātissime Erasme quos sup̄ meōraui claros autores sequare! sicq; aīm inducas tuū vt lucidū ꝑcipias dictādi mōm. hoc ē vt breues sint quātū res ipa paciatur oōs vt electas habeas dctōes ab vsu remota vocabula vl̄ ex coꝛnuto vl̄ alijs collecta obscuris scriptoꝛib⁹ aspernare. q2 priuāt scripta lūmine. teq; obscuꝝ: indoctu; q; demōstrāt. at cū in ep̄lis tuis facilitatē obſuaris / qua cūq; ꝑuenerūt lr̄e tue summa laude ꝑsequentur:

Modus ep̄landi Mgr̄i Pauli Niauis

N epistolandi rōne p̄mum arbitroꝛ bene ꝯsideres quē aut velis: aut possis etiā scribēdi modū retinere. Nā triplex stil⁹ a Cicerone descript⁹ grauis videlic; mediocrisq;. et attenuatus. p̄cipue in ep̄lis caue / ne virib⁹ impar onus assūmas Ne foꝛte lr̄as tuas ī grau incipias deiñ finies in humili qd viciū late iā pt; vn⁹ sit coloꝛ et in capite: et t̄mino scriptiōis tue Grauis figura ē q̄ āplificatiō; aut ꝯmiseracionē exoꝛnatō;q; v̄boꝝ et sn̄arū grauitatēq; p̄ se agē videt̄. mediocris ē. que ꝯstat ex humilioꝛe / neq; tñ vl̄. infima: vel ꝑuulgatissia.

attenuata vero ē que ad quotidianum sermonē demitti tur et quasi ad infimā.)

Unc te scire volo hāc eē ꝑmā et quidē ꝓcipuaꝫ ep̄larum diuisionē alia videlicꝫ missiua: alia re-spōsiua Necꝫ vlla repiri ꝑt quin sub aliq̄ ꝯtinet mēbro. ceteꝝ m̄ltiuarie mēbra hec rurs⁹ diuidunt̄ iuxta varieta tem negocioꝝ de quib⁹ ꝑ lr̄as sigifandū ē. qm̄ tā mitten tis quā rn̄dentis in plures ꝯsumit̄ ꝑtes. id tn̄ aliquātisꝑ ex sequēti iā sencias figura.

Epistolaꝝ alia
- Narratiua
- Petitoria
- consolatoria
- Monitoria
- Preceptoria
- Pacificatoria
- Congratulatiua
- Condolens
- De planctoria
- Deceptoria
- Minatoria
- Reprehensoria
- Adulatoria
- Amicabilis
- Hostilis

Ed petis forsitā quidnā sit ep̄la. qm̄ cōgnoscē ꝑ diffinitōꝫ opeꝑciū ē. En vetēsꝫ hoc mō ep̄lam de scripsē. vt sit hūane lingue facūda vicaria volūtatꝭ absē ciū declaratia. q̄ potissimū hac rōe inuenta. Nā hoīm ge nus ita limitibus circūseptū ē. vt in varijs nequit eē pro eodē tpe locis. Cupim⁹ vero nobis familiaritate et fauo re ꝯiūctis bn̄ eē. de secūdis eorū reb⁹ gratulamur de ad- uersis cōdelemus: ipiscꝫ aliquid sepenumero māifestare

expetim⁹ et quecūq3 illiusmōi sūt/ cū p nos ipsos adesse nō possum⁹ ꝯuenient certe p epl'am depromemus.)

Alia diuisio epistolarum.

Ccipe rurs⁹ aliā epl'e diuisionē quā intellig̃e necesse ē/ ꝑt ptes ex quib⁹ posthac epl'am constare dicem⁹. epl'aꝝ q3 alia simplex: alia mixta. Simplicē vocam⁹ epl'am/ q̄ vnā tātū intētionē ꝯplectit. aut etiā causa vna tm̄ fuerit/ qꝛ varietatē cause: varietas intenciōis subsequat cū pmū ad scribēdū impellēs cā sit. ⁊ mō contrario mixtā demōstrem⁹ epl'am q̄ plures sibi asciscit/ et causas et intētiōes q̄s exēplo vtraq3 ex parte conosces.

Epistola simplex.

Cupio Ciceronis legē rethoricā/ qua3 te habē correctissimā scio. Cuius si copiam mihi legendi faceres/ sūmum te amicū meū cognoscerē.

Mixta epl'a.

Enit in mentē mihi emere mō velle Cicerōis rethoricā s3 nullā habeo pecuniā. qm̄ cū vehemēter legere desiderarē attulit pturbatō3: et eam pfcō/ auget qm̄ fr̄is obit⁹ intulit Te oratū facio si copia tibi pecuniarum est florenū mihi credas/ auctorē ipm cōpare possez sin min⁹ librū tuū Cicerōis accomodas vt sat faciam desiderio meo i hac improba pturbatōe mea. quā si velles mitigares dū aliqd ad me scriberes ꝯsolandi gen⁹ Et nihil essz in q tuū ia officiū amplius requirerē. Vale.)

Verū non in omībus epl'is mixtis necesse ē causa3 mltiplicem⁹ sepi⁹ quidē ab vna cā ad mixtā intētionē accedim⁹. at dū volum⁹ oia q̄ nos i mixtis epl'is mouēt oñdē oportuerit c⁹q3 intētōis antea causa3 pmittē si vo arbitramur sat notā fore affcm nr̄m sufficit cā simplex tametsi mixta intencio sequat hoc mō.

Nulla mō michi pecunia ē et plus in hoc tpe egeo. quapropter te oratu facio 30 fl michi ad [illegible] [illegible] credere velis Et si qua in re complacere ti possem facerem semp) //credere// Credidi ti 30 [illegible] [illegible] restitue [illegible] [illegible] iam defluxit et pecunia care nequeo te [illegible] oro [illegible] tabellatore pecunias [illegible] q si neglexeris te [illegible] [illegible] si feceris [illegible] [illegible] [illegible] ti credas)

Careo pecunia te vero nūc pecuniam habere arbitror: qua ꝓpter tuā i me rogo societatē florenū | mihi credas ꝑ quo iā rethoricaȝ Ciceronis ꝯpabo si v̄o nulla tibi est pecunia / fac mihi ex libro tuo legēdi copiā vt lenire dolorē possē quē ob frīs mei obitū subiui. atȝ hoc abs te etiā atȝ etiā peto in hoc merore aliquod ꝯsolādi gen⁹ ad me scribas: ꝑ quo tibi complacitum iri nunq̄ lentescam.) In his em̄ aduertētia habēda ē vt ꝑs vna ex altera fluere quodāmō videat̄ Nāq̄ʒ nō coherētes ꝑtes siccā et fere aridā faciūt epl'am. de quib⁹ lacius infra dicem⁹ iam v̄o epl'arū ꝑtes ꝓscribē temtemus ne ex ignotis ꝓcedere videamur.)

Ex quot et quib⁹ ꝑtibus epl'a constituatur.

E ꝑtibus epl'e diuersi senciūt et quidem diuersimode. nō nulli quinq̄ʒ posuerūt / et vt reor hij vl' nullā hñt: l' ꝑuā discretoȝ int̄ epl'aȝ. ⁊ oroeȝ / sȝ hoc a veritate discrepat. plures em̄ epl'e. et apd̄ Tulliū repiuntur et apd̄ alios autores / q̄ vnā dūtaxat ꝑtem id ē intentionēȝ obtinent. sepenumero cā nō nūq̄ ꝯclusio obmittitur intētio obmitti nō p̄t. qm̄ necesse est quippiā huic ꝑ epl'aȝ ad q̄m scribim⁹ significare Sȝ ne nimiū defluat oro nr̄a ꝑtes epl'e dicim⁹ tres causaȝ intēcionē et ꝯclusionē. has em̄ om̄s pene epl'as aut exp̄sse existimam⁹: aut intra virtute quadā ꝯtinere. id sane ostēdem⁹ postea et manifeste q̄ȝ cū epl'as subiunxerim⁹ in lucē ducem⁹ Nūc cognosce quāq̄ʒ epl'e ꝑtem.

Prima ꝑs epl'e causa.

Causa est que scribentem incitat ad scribendum vt cum aliquid animo succurrit quod ab alio vel merito habere deberemus. vel iniuste patimur vel

quia ammirationez adducit/aut quodcūq; consimile sit. id quidē cā ē. Et eo nuncupatᷓ noīe potissimū/qꝛ illō est e quo intētio veluti effect⁹ nō null⁹ oꝛiatur. hꝫ eñ se natura quasi quoddam aňs cā intentio tanq̄ id quod ex ea nascitur.

Scđa ps epl'e ē intencio.

Ecūda pars epl'e est intencio. hoc aūt illud ē qđ significare volum⁹: aut qđ ab eo cupimus: aut quia ꝯsolamur amicū scđm q̄ gen⁹ ipm fuerit epl'e/nomē intētio sibi vsurpat. vt cū mihi debeas pecuniā quaz tibi credideri. intentio ē pecuniā restituas. aut si cupis p̄sentiā meā. tua videtᷓ intētio. qꝛ rogas q̄pꝛimū te visitez Et eo mō de aliis epl'arum generibus

Tertia ps epl'e conclusio.

Nunc percipe tertiā epl'e ꝑtem. quā nr̄i cōclusionē vocāt. Est eñ aut cōclusio: aut ꝯsequēs. natum illō ex causa et intentōe ꝓpter bonū ipm aut malū q̄ sequitᷓ aut sequi videtᷓ Nam posita et causa et intētiōe quippiā speciē p̄ se ferens. vl' boni vl' mali sequi videtᷓ: verbi grā si feceris/qđ desideraui: aut abs te impetratuz iri expeti ui ꝑpetuo me tibi debituꝝ cognoscam. sub specie mali hoc mō. Tu si neglexeris. ac silētio peticionē meā p̄teribis dissocietur amicitia nr̄a. Illa tibi exemplo manifestentur.)

Epistola exemplaris.

Compleui. ad baccalariatus gradū animus ē me velle submittē. deficit vero me pecunia. sine qua etiāsi pauprimus huiusce gradū nancisci nō poterit Te oꝛo amantissime pr̄: pecuniā velis q̄pꝛimū et ꝑ p̄sentez

quidem tabellarium mihi dirigere vt ea que honestas ipsa reiq; oportunitas postulat ɔueniēt(vt cōsuetudo fert)expedire valeaz.et quoad vita mihi fuerit comes: vllusq; spirit⁹ art⁹ reget meos.a volūtate tua nō discedam. Uale.)

N hac si voles epl'a.ptēs plane cognosces·q₂ ad gradū se submittē baccalariat⁹ intēdit/impedit⁹ āt pauptate efficē nequit.illō em̄ ē qō ipm ad scribēdū cō pellit. Sua v̊o intēcio ē p₂ sibi pecuniā mittat.vt honorifice ꝓpositū suū sicuti moris ē ac ɔsuetudis ad finē dirigē possit. Illō āt ɔsequēs.vt ppetuo ac p vite sue curriculū volūtati p̄ris ꝓ tl'i bn̄ficio sp obtemperauero. Sz vide aliō exēplū·

Alia iam exēplaris epl'a.

Enit ad me agell⁹ glicōis rogās tua gr̄a hospitalitatis hūanitatē sibi ōn̄derē .feci libēs ꝓpt sūmam int̄ nōs:et veterē quidē amicitiā Is v̊o cū abscessit rethoricā Ciceronis mihi surripuit reddēs malū p bono Te oratū facio agellū ipm vl' mūciis quibusdā: vl' l'ris tuis monē aut ɔpellē velis rethoricā mihi restituat cognoscat pietatis mun⁹ a me sibi ostensum. Cū v̊o neglexerit efficiā huiuscemōi nephas suū agnoscat.tū certe cū ꝓ delicto suppliciū feret. Uale.

Bellū gliconis hospitatū ꝓpt te q̄ rethoricā mihi deportauit hui⁹ epl'e cā ē.ꝙ te rogo ipm āmoneas vt mihi restituat intēcio.ꝙ si nō fecerit supplicium luat ꝓ delicto ɔsequēs.)

atz iterum alia.

Bellum gliconis quē meo noīe ad hospiciū suscepisti rethoricā tibi deportasse doleo.nec minus

quam si damnum egoipse huiuscemodi subiuissem. Te hortor plurimũ ꝓpter eã q̃ inter nos ẽ cõsuetudinem ne amarũ animũ ꝯcipias. faciã enĩ q̄ꝓprimũ rethoricam tibi restituet atꝫ etiã senciet nõ solũ in te peccasse verũetiã in me ac in oĩs qui mihi et familiaritate sũt. et fauore cõiũcti. Qz tum abs te impetrauero facies vt te diligẽ nunq̄ cessabo. Uale.

Uod agellũ meo noĩe ad hospiciuꝫ susceperis et ipe tibi rethoricã deportauit doleo cã ẽ ep̄le. atqꝫ vt ꝓpter nr̄am amicitiã nullã iram cõcipias qꝛ efficiam vt tibi restituet et ipe cognoscet malũ suũ intentio ep̄le ẽ Tum qꝛ ꝓpter hoc in me officiũ tuũ sꝑ te diligã ꝯclusio est ep̄le.

Positę iam ep̄le de simplicib⁹ sũt exẽpla dubitas forsitã. quõ id in cõplexis aut mixtis possit fieri! in quib⁹ maior ẽ et vis: et difficl'tas. veruꝫ vt oĩa possis plane cognoscẽ eadẽ sub forma p̄cedẽtes ep̄las plurib⁹ intẽtionib⁹: ac causis subiũgem⁹ Tu diligẽtiã adhibe qꝛ difficiliores cognitu sũt: et latius requirũt: ampliusqꝫ ne dicã subtilius hoĩs ingenium.

Exemplaris mixta:

Ompleui ad baccalariat⁹ graduꝫ dulcissime parens. cuperẽ si pecunia me nõ impediret hãc vel dignitatẽ vl' ꝓbatiõis formã velle nancisci. nll'a mihi ãt pecunia ẽ q̃ res mihi dolorẽ generat. neqꝫ illa solũ verũetiã q̄ te grauit ferre audio incendiũ dom⁹ nr̄e: et obit⁹ fr̄is. oro tñ suauissie pr̄ siq̃ tibi fuerit pecũia cũ p̄sentiuꝫ tabellatore trãsmittẽ velis / vt inceptũ studiũ et fere cõpletũ ad dignitatẽ reducẽ valerẽ / ac improbũ dolorẽ mitigare possẽ id facies ñ mõ cũ m̄ dirigas pecũiaꝫ: vm̄etiã cũ sigificaueis / te ferre modeste ꝛ icẽdiũ e diũ ꝛ fr̄is mortẽ fac gẽitor ꝑq̄chare illa abs te ipetraũo ꝛ q̄ad vite mee

vllus fuerit sensus tibi obtemperabõ vale.)

Riplex est hui⁹ eplẽ nõ solũ causa: sed insup intentio ipa. siquidẽ tria mouẽt scribentẽ ꝑmũ | pecunie carentia / quã habere ad baccalariat⁹ gradũ necesse ẽ. secũdũ ediũ incendiũ vltimum fratris obit⁹ / que patri dolorem inferunt. ita etiã / triplicẽ obtinet intentio formam.. vtpote pecuniã rogat a prẽ et incendiũ equo animo: et fratris mortẽ modeste ferat.

N huiuscemodi eplĩs diligẽtia ẽ adhibẽda vt altera ps vel cause: vl̃ intentiõis ex altera manare videat̃. Jd maxie vsu veniet / si cõtinuatio color ille rethoricalis qm̃ diligẽtissie obseruet̃. sine qua nec decens eẽ poterit: nec mõm suũ obtinẽ eplã. est reuera in lr̃is scribẽdis / quasi sanguis in humano aut viuo corpe. quare labore ꝓspicias / vt continuatio alterã sp ptem alteri copulet. qõ ꝑcipuũ mihi videt̃ et ceu peculare quoddã munus in condendis epistolis.)

Dgas vt arbitror que causa sit / ꝙ in Ciceronis eplĩs: aut Casperini tam apte illas ptes nõ solũ in mixtis: verũetiaz simplicib⁹ ꝓspicere nequeas. ad qõ breuiter respõsurus venio id eẽ ꝓpter magnã i hũanitatis studio experiẽtiã. tam exercitati sũt et tm̃ ꝑ se vsuz ferunt / vt nisi ex acto quodã iudicio alteram nõ possis ab altera cognoscẽ ptem Mr võ in meis poci⁹ possis intueri / hec rõ ẽ qr oia hec incipiẽtiũ grã scripseri. 7 ꝙ facillimũ potui habẽ scribẽdi mõm assũpsi. sic ꝙ et tu me rogasti. sic etiã maiorẽ putaui auditorib⁹ inde vtilitatẽ euenire haud etiã te latẽ volo / ꝑstantiũ eplãs autoꝝ ita esse ꝯfectas / vt in alteri⁹ ptis ratiõez altera ps ingredit̃. in quibus nisi magno excellẽtiq3 ingenio quis respiciat diiudi

care vbi aut pars vna terminat: aut alia incipit nō pos
sit hoc manifeste in oibus videm⁹ Ciceronis ep̄lis. qua
re p̄mum opa danda est vt exercitatio robusta fiat: fre
quēsq legēdi vsitatō Tum oia cognoscem⁹ et āmirati
one quadā la quib⁹ mō deficim⁹. id v̄o accidit cuz tulliū
rethoricā (in qua fons ē: et scaturigo quedā) lectitare in
cipiem⁹

Cuiusmodi ordo sit inter partes ep̄le

Qualis ordo sit in ptibus ep̄le aperiendū cense
mus vñ tibi (vt ego quidē autumo) nō nihil fru
ctus eueniat. Nan si naturalē reseruare cursum volueri
m⁹ causam p̄mā ep̄le ptem affirmam⁹. qz prima ē nos
mouens: scribētemq impellens. scōa intentio / ostēdens
quid ab alio cupim⁹. et id reuera in omnibus fit ep̄lis.
ꝯsequēs tanq̄ illō / qō alias sequit̄ vltimū sibi locū sortit̄
verūenimuero vsitaciores ip̄i ordinē hūc aliqñ puertūt
tam in ꝯplexis qm̄ simplicib⁹ ep̄lis. eget aūt artis illō et
quidēplurime. nisi em̄ aliquātisper ꝯsūmatus sit. et p̄ser
tim in mixtis ep̄lis efficē nequit. ordinē itaq interduz p
uertim⁹ vt vl̄ intencionē p̄mo loco: vl̄ ꝯclusionē posueri
m⁹. qō tibi iā in simplicib⁹ apiemus mixtas mō ꝓpter ꝓ
lixitatē refutem⁹ verū vsqz ad locū eaꝝ hoc est vsqz post
artem ꝯpositam differem⁹.

Epistola in qua p̄mū ꝯsequēs tum intē
cio ponitur nouissime āt causa.

I apō me vnq̄ cognosces / tam vtile tibi: tam
q̄z fertile / qō in comodū tuū possit pgere nihil profecto
frustra a me postulabis si mō petitiōibus meis satisfece
ris / quīd petitur⁹ venio tl̄e ē: vt impiale mandatū ab im
peratore principib⁹: atz adeo electorib⁹ factū mihi iā mit
tere velis. vt possem agnoscē (in quo mens optimi cuius
qz suscipit recreatiōez) quale eēt cesaris ēga regē vngarie
ꝓpositū Nam cum plurimi ad me deferrent hui⁹ te copi

am habere edicti tanta videndi auiditate animus fuit in census vt hoc ad te nunc|tpe ꝑ ea materia nō scribē non potui. Uale.

N hac lrāꝝ forma ꝑmū ponit̃ consequēs. qd̄ ordine quodā naturali postremo locari deberet. sꝫ artificio quodā nō min⁹ cōcinne quā rctē ꝑmo ponitur Tū intentio que causam merito subsequi deberet. ac vltimo causa ipa|q̄ dū suo loco ponit̃. ꝑma eplē ps rectissime dr̄. Quippe nō satis exercitati frustra seriē illā aggrediunt̃ qꝛ q̄p facillime in errores incidūt quaꝓpter se ipsum studiosissim⁹ lrāꝝ quisqꝫ examinet suū valeat. sufficiensqꝫ sit ingeniū nec ne. qꝛ meli⁹ ē negociū nō incipere qm̄ inceptum turpitudine. nonnulla relinquere.

Epl'a in qua intentio primū retinet locum ꝯclusio secundum ac vltimum causa

Acio te suauissime frater oratū edictuꝫ ꝑncipib⁹ ab impatore factū ad me mittē velis vt ipm qui dē illd̄ trāscribē valeam. qd̄ ꝓ virib⁹ erga te libent̃ ꝓmerebor tanta em̄ vidēdi cupiditas me inuasit vt nisi nunc ꝓ eo ad te scriberē quiescere nō potuissem. Uale.

N quo exēplo ꝑmū intētio posita ē deinde ꝯclusio tum et vltimo quidē causa ipsa.

Epl'a in qua ꝑmū ponit̃ intētio deinde causa et vltimo conclusio

Lurimū oro dulcissīe frater|copiā lrāꝝ impatoris ad pricipes ꝯtinēs edictū imptire mihi velis: et in hoc vehemēti desiderio mihi nō abesse. quātum em̄ hāc quidē ipam materiā vidē cupio nullis iam satis vl' vbis possē: vl' smonib⁹ explicare. q̄p si peticiōib⁹ meis sīa acq̄esces q̄b⁹ vnq̄p modis potuero libent̃ ꝓmerebor vale

Ntencio in hac epistola primum sibi locuz vsur-
pat tū cā ponit tum ꝯsequēs. Id silr fieri ṗt in
mixtis eplis ſʒ maiore animi conatu. possis tñ exillis ap
te iā vidē vt nisi exercitationē studiūqȝ ṗte feras vl par
posse: vel nihil efficere in condendis epistolis.

Veris vt arbitror in oibus eplis ṗdicte partes
sint ponēde. Scias em̄ ꝙ nō in omnibus expsse
ponunt eplis supdicte/ ptes. mltociēs accidit causā et sa
tis eē notā: et iustā. tū intentionē ponim⁹ obmissa causa
ṗmā eple ptem. vt si manifestū sit me tibi pecuniā cre-
didisse inscribēdo/ ad te lr̄as/ statim intentionē accipio.
Ut sic amāde fautor te oratū facio pecuniā quā tibi cre
dideri cū pn̄ti nunccio dirigē mihi velis. obmittit crebro
cā breuitatꝭ gr̄a tū ꝓfecto cuz ambigua non fuerit verbi
gr̄a. siquē antea rogassem vt cuiuspiaz libri mihi copiaz
faceret. nō necesse eēt si breuitatē amore ꝓsequēr/ motuz
animi mei et quid me impelleret ad scribendum explica
rem tm̄ significarē/ librū ipe mihi cū nūccio mittēt/ si-
cuti ꝓmisissʒ ꝓ q̊ sue erga me amicitie vl in ꝯsilī: vl ma
iori ꝯplacē vellē. Necqȝ etiā necesse ē vt sp cōsequēs in epi
stola ponat et expsse quidē. nam sepenūero subditis scri-
būt supiores ipi nō adiūgentes/ quid inde aut boni sequi
tur: aut mali. hoꝝ eple mādaca sunt/ q̄ subditos recipe
oportuerit. atȝ etiā cū oīo nobis familiaritate. ac ꝯsuetu-
dine ꝯiunctis significam⁹ ꝯsequēs obmittit nō ṗterea qꝛ
pars eple nō esset. sed qm̄ dubiū non est nobis/ quin effi
ciāt illō quidē ipm qđ epistola exposcim⁹ et ea parte qm̄
intentionem vocamus/ tametsi cum ad ignotos: aut ad
eos scriberemus quorum voluntas fidesqȝ nobis satis
non eēt ꝓspecta explicarem⁹ in ꝯsequēte quid boni esset
quidue mali inde secutuꝝ/ quod incitaret eos vt ꝓmpci-
ores forent paciores qȝ ad acquiescendum peticōib⁹ nr̄is:

Ceterum de causa vt planius intelligas/id vnum auri-
bus ꝑcipe. ꝙ in pma eple parte ꝑsertim longiore factuz
seu ꝓpositū ponim⁹ ꝑcedente Narratiōe qd factū siue ꝓ
positū ɔfirmatiōe pōt:et aliquādo ɔfutatōe corroborari
nō tn̄ necessario illa sp in eplis ponūt quādoquidē plu
res repiunt et atullio scripte sunt expertes/et factu:et cō
firmatōis eiusdē. verū ad ozos plurimū conducunt qua
ꝓpter in pma adherenniū Tullius ipe late de hac deter-
minat materia: Nihilomin⁹ exēplo id tibi declaramus)

Epistola exemplaris.

Cum frater me⁹ minor natu ad lipczk se cōfer-
ret studij causa/Critibal subditus tu⁹/in via pu
blica eū interfecit quā magnū scel⁹ sit patz ex eo cū nemini
liceat hoiem interficē. Et ꝓpter fraternā caritatē nequa-
ꝙ mihi sit tollerandū q̄ ꝓpter te ozo hoiem capias: atqꝫ
in vinculis cathenisqꝫ ꝙ diligentissime custodire facias
quousqꝫ veniam ꝑsidiūqꝫ iuris implorē et de eo summaz
suppliciū. illō erga te omi beniuolētia cognoscaz: paratusqꝫ
fuero in obsequijs tuis. Uale.

Cum frat me⁹ ꝓpter studiū ad lipczk ꝓficisceret-
tur ꝑnarratio ē. ꝙ interfectū ē a critibali factū
ipm appellat. ꝙ āt magnū ē scelus et mihi nō tollerabile
ꝓpter fraternā caritatē ɔfirmatio. Cum intentio sequit
et ɔsequēs. Scdm hāc velim formā tuas dictitares epi
stolas Qr si hāc formā sequi forsitan facile nequieris fac
causaz meliore q̄ poteris pacto: Illō ꝑterea dico qz pl⁹
ad ozos ꝑtinē et narrationē ipaz et ɔfirmatiōz et ɔfutati
onē autumo qm̄ ad lraz dictamia. porro Ciceronis sen
tētia ē/omnem vincēdi rōnē oratoris ipius in cōfirmati
one et ɔfutatiōe collocatū. ozos āt ɔficē maioris negocij
est: egetqz exercitatione ꝙ maxima.

T vnum velim intelligas/ clarus sis et maxie apertus circa intentioné tuã Nam illd q marcus Cicero de narratiõe pcipit id quidem etiã in eplis faciendis de intẽtiõe obßuandũ ẽ. quare hoc q tota litterarum vis in intẽtiõe explicat Igit videbis ne obscurus sis: ne intricat ne lõgas facias ózos et inuolutas lumine carẽtes/ qd in elegãcijs ẽ a nobis phibitũ. Nam oẽs fere Nubilosas scribẽtes eplas sese oñdunt/ aut parum pcepisse: aut nihil in humanitatis studio/ qd vicium magnope cauendum est.

Lterũ ẽ qd te apprie cauere velim. ne subito ab intẽtiõe tua recedas. Nã tlis celeritas intentiõz dimittendi/ efficit vt estimat te nõ magnipendẽ illd pro quo scribis. verũ cũ quadã digressione. vt tñ facile in id qd exposcis ab alio regredi possis. qd sic vt dicas in calce intentiõis fac em vt spes in te mea nõ frustret Spero te exauditur peticões meas. aut his psimiles posueris clausulas: quod plane cernes in epla sequenti.

Epistola exemplaris.

Epius te rogabam. eplis tuis: atq adeo iocũdis me alloquereris: nũc ãt tardiuscul fcũs oio manus abstrahis tuas a scribendi rõe. qd mihi magnũ videt eẽ argumẽtũ amicitiã nr̃am/ infirmiorẽ eẽ qm̃ quondã erat; q̃ si eadẽ ẽ peto ad me lr̃as dare non recuses in quib familiaritatẽ nr̃am robustã eẽ cognouero. q̃d em humanã pl pfirmat piũctõz quã lr̃ar assiduitas quam abs te vehement etiã: atq etiã rogo. fac peticiõs mee/ locũ apd te obtineãt. q cũ feceris nihil erit qd vnqm̃ frustra a me postulabis. Uale.)

Uod si rcẽ psiderabis. animaduertesq intentio

nem videbis digressionē quandā ab ipa intētiōe tuz rursus reditionē p hoc v̓bū fac Incipit em̄ intēcio q̄ si eadē ē peto ad me lr̄as dare nō recusas. tū paulisp se insinuat digressio in quib⁹ familiaritatē nr̄am robustā eē cognouero vehemēti⁹ v̓o cū dr̄ q̄d em̄ humanā pl⁹ ꝯfirmat ꝯiūctōz qm̄ lr̄aꝝ assiduitas Nūc aliquātulū se intmiscet regressio vbi dr̄ qm̄ abs te vehement etiā: atz etiam rogo p oio hoc v̓bū fac:

De digressione et regressione.

Ed nusantē forsitā: et facillantē p̄ te aīm ducis / Cū de digressiōe locutussū et regressiōe / quo spēs illas ꝯditōesue pfcē cognoscas. audi nūc attente illa vt vis apte cognosces. exponā p ingenij virib⁹ / efficiāqz vt spero sine difficultate intelliges. Nempe digressionē vocam⁹ intētiōis pticulā q̄ aberrare aliq̊ mō et vim quod ammō etiāsi nō facit ꝯsequētis asciscē videt ea āt q̄i ꝯfirmatōz p̄stat nōnullā ipi intētioni. vt videlicz vl̓ honesta videat vl̓ iusta peticō nr̄a. vl̓ ipm intencōis ꝓpositū. atqz vt alij ꝯfirmationē in cā putāt necessariā sic q̊z et nos et quidē pluris cēsem⁹ ipaz eē i intentione collocādā Cur hoc q2 maior vis in pte ē qm̄ intētionē nūcupam⁹ / qm̄ ē in ipa cā. qp p temetipm facile cognosces. dū ꝯsidēs que ab eo ad quē scribim⁹ i intēcione explicari. Sz digressio in duo mēbra ꝯsūmit inpfcām videlicz et ūmpfcā pfectā voco q̄ paululū ab intentiōe declinat. ita vt vix denotari possit. et ꝯfirmatōi pfcēqz digressiōi viā p̄parat. vt i sup̄ dicta epl̓a Cū em̄ dr̄ in q̄b⁹ familiaritatē nr̄am robustā eē cognouero. qp si clausulā illā bn̄ pspicies apparebit tibi q̄i velit ad ꝯsequēs accedē. qp tn̄ nō facit. dico āt ptem illā intentiōis discedē aliquātulū ab intētiōe q2 ab eo q̊d petim⁹ videlicz ad nos lr̄as dare nō recuset: verūtn̄ confirmat. hoc ē approbat nos ab eo ad quē scribim⁹ suas vehement; lr̄as desiderare: pfecta digressio ē q̄ aliēa quodā

modo videtur ab intencione/tametsi ps ipi⁹ fuerit sꝫ in ducit honestatē quandā vtilitatēue :aut quippiā aliō secundū cp ipm fuerit negocium.qua ꝓpter non immerito ceu ꝯfirmatōꝫ quandā intentiōis appello.eā ptem inpcedenti cernes epl'a/cū eñ dr̄ quid humanā pl⁹ꝯfirmat cō iūctionē quā lr̄aꝝ assiduitas.vides eñ apte hāc fere intentiōis ptem ab ipa discessisse intētiōe.sꝫ ꝓbat vtilitatem epl'aꝝ si vltro citroqꝫ int̄ familiares mittant̄ Et de digressiōe sufficiūt.)

Odo āt ad regressionē accedā/q̄ alteꝝ diuisiōis mēbrū ē.attēde diligent̄/quā tibi rē aperire elaboram⁹ spero magnū inde comodū tibi ac ceteris euētu rum.eoqꝫ magis qō soli int̄ alios epl'aꝝ scriptores et digressionē duxim⁹:et regressionē ad intentionē fore necessariā.Est āt regressio/abscessio ab ipa digressiōe/et redicio p insinuationē ad intentionē. Recte quemadmoduz digressio primū latent̄ ab intētione serpē videt̄ ita qꝫ regressio a digressiōe : et rursus appropinquare ad intentionē.Ea qꝫ in duo diuidit̄ mēbra/pfectā et impfectā voco āt impfectā q̄ rursus occulte ad intentionē reuertit.⁊ viā pfecte munit regressioni.id satis patet si epl'am exēplarem bñ dijudices Cū eñ dr̄ quā abs te vehementer etiā atꝫ etiā rogo digressio fit ad intentionē.et quamuis satis ē apta tñ plerūqꝫ in mltis epl'is et p̄sertim Ciceronis tā latēs ē principio et abdita vt nisi magna difficultate cognoscē nō possis.pfectā puto regressionē q̄ oio id qō pri⁹ intētiōis pricipiū cupiebat aut fieri voluit postulat:fit sepenumero p hoc v̄bū fac:aut ꝯsil'e fac peticiones mee locū apō te obtineāt Spero eñ p̄ces meas exaudies Nō dubito quin satis facies desiderio meo Et iaꝫ de regressione hactenus ;

De salutatione.

Salutationem nonnulli partem arbitrantur epistole. q̄ si ē min⁹ principalē reputam⁹. mlte sunt eplē: et quidē ꝯplete in quib⁹ salutatō nō est. hostiles lr̄e exptes sūt salutatiōis puto illas/ q̄ bellū indicē solēt. q2 nō optāt hostib⁹ salutē/ poci⁹ incomodū Tu tn̄ breuit ꝯplectere qualis sit Cicerōis nr̄i salutatōis doctrina In quit in eplis suis salutē plurimā dicit. quā ego apd̄ oēs vidi lr̄arū scriptores salutationem/ q̄ bene atq3 vtilit epistolas nobis tradiderunt. p̄terq̄ in epistolis caroli louaniēsis q̄ volumē quoddā eplaꝝ/ i lilio (vt ayunt) collegit nouasq3 inuenit salutatiōes tam elegātes vt interdū nō mō ab ornatu: ac maiorū ꝯsuetudie recessit: verūetiā latinitatē decliauit. s3 vt rethor erat sic q̄ꝫ scripserat. Tu Ciceronem sequaris velim: aliosq3 p̄claros autores. Et quos salutare voles ad eos dices salutē plurimā3 dicit: atq3 illā etiā amoueas abs te opinionē q̄ putat supiores nō eē salutandos. equidē pueriles se ostēdūt. quid obsecro ē salutatō an alid̄ q̄ddā/ quā salutꝭ adoptio? Quis vnq̄ tam fuit arrogās aut ex regib⁹: aut pricipib⁹. aut reliquis quoꝝ magna vl' ē potestas: vl' quōdā fuit q̄ non gratanter suscepissꝫ a subditis salutis adoptatiōꝫ Cur diciores paupib⁹ elemosinas p̄stant? Cur sacra ꝓ statu petit: et spirituali: et seculari ecclesia. hec omnia fiunt vt superioribus nostris bene precemur. pauperes sunt si euangelio credere volumus/ quos deus exaudit: quos diligit. quas obres superiores salutare non tantum licet sed debemus quoq3 et ad hoc astricti sumus. Nec quisq̄ sane mentis vt ego quidem arbitror du3 salutatōis vim intelligit salutare superiores prohibet.

Alutem plurimam dicit. Si quod haberem cõ
solandi gen⁹/maximope studerẽ/id in hac dura
tibi et pene intollerabili aduersitate ad te scriberẽ effice-
remqz animũ tuũ curis oppressum alleuiarẽ: nũc vero et
fletus adest: et lamẽtatio ꝓxima cũ fortunaz video tam
malefidã eẽ: tanqz iniqꝫ: nam indignos plerumqz fouet
atz extollit· pios ipos et humaniores depmit. atz pessun
dat. sz quid accuso fortunã q̃ suis vtiť morib⁹: suaqz cõ-
suetudine vt libz. blanda ẽ huic: acerba alteri/in his que
fluxa sint et caduca. at virtutẽ ꝓbitatemqz et bonas ar-
tes/nec eripẽ nec dare cuiqm̃ pt. plures em̃ exmaioribus
que fortuna attulit sponte abiecerunt. theban⁹ summus
ille vir ingens auri pond⁹ in mare coniecit. bias pria ex
pugnata letus ab ire voluit. ceteris mlťa deportantibus
ↄsulentib⁹ vt et ita faceret ego vero inquit facio/ Naz oĩa
mea mecũ. qui vn⁹ e septẽ grecoꝝ sapiẽtib⁹ hec ludibria
spreuit. Nos forte corpe detentus sum si culpa tua nimi
rum doles. si innocens gaude plurimuz. ac letare· quid
ita? nam ꝓ his merita suscipiem⁹ indesinẽtia. exẽplo no
bis sint ↄtinentissimi viri quondã vixerũt. quotiens op-
pressus socrates derisus illus⁹/nũqꝫ sibi arrisit fortuna.
plato (qui fuit phorũ maxim⁹) in ſuitutẽ rapt⁹. pitago-
ras vagari cõpulsus Tullius eloquentie aureũ flumen:
patrie defensor: hõ immortalis ingenij anthonij gladio
interẽpt⁹ ẽ. scipio affrican⁹ i exiliũ miss⁹/cui⁹ p̃clara facino
ra/oĩs etas: seculũqz ꝓbat. atz cõmendat quid si ad he
breos descendam⁹? indicendã ferme sanguinis effusionez
reperiem⁹ quot p̃cor sepenumero ꝓphete mactati trucida
ti. vt et aliqñ cruor sanctorũ viroꝝ fluere in plateis: vijs
qz publicis visus ẽ: ꝑsecutus ẽ: fugatus proscript⁹ accusa
tus crebro dei ꝓplus Johs baptista decolatus/quẽ p̃cur
sorem sibi filius hois elegit. quid deinceps ? cruce dam-
natus xp̃s/p̃ris verbũ: ac splendor eterne lucis. apostoli

omnes multis iniurijs affecti/et plerūq3 turpissima morte vita priuati..sic eñ agnū sequunt quocūq3 ierit. incedunt vestitu ꝓprio colorato sanguie. deferētes militares i trono aureolas. hoc decus. ille honor iustis est. vt arbor iuxta decurs⁹ aquaꝝ plantata florent in tabernaculo iustoꝝ: quid mali? qui oīe ius equūq3 ꝑuertunt? vt puluis quē flatus ventoꝝ huc illucq3 pellit motant nihil stabile hñt vbi ꝯsistunt. tanꝙ̄ ꝑcipites rapiuntur. quasi impetu quodā impijssimis cogitatiōibus suis. crede inqm̄/nulla quies talib⁹ nullū gaudium si cognoscere: ac ꝓpe intueri sese voluerint. cōscientia inmūda ꝭmones inhonesti opa quauis plena sunt fraude. et malicia. scelera ipoꝝ velut furie infernales ante oc'los versant. vident iniquitatem eoꝝ: et tanꝙ̄ insani debachātes improbitatē cognoscunt pacientissime quidē aures magni parētis sunt sed impunitus incastigat⁹ peccator euaserit nemo s3 hec hacten⁹. vnum tamē vehemētissime āmirandu3 est/ vt plerumq3 illi tanta sunt hoim sub audicōe diucius dignitatē occupant: prorsusq3 aggrauāt. a quibus miserabilit tum iusticia pessundat pupilli cōculcant: et demū vidue omēsq3 minoris cōdiciōis hoies vexant. O mira dei bonitas q̄ tātā flagicioꝝ licētiā admitc tantā scelerū sentinā: ac oim maloꝝ ꝯfluentia3. nā rudis eruditū: ignar⁹ doctu3: stolid⁹ prudentē impugnat ac ꝓsternere laborat. ꝯiunctissime fautor/ pacientiam cōprestes quandā/ necesse est. et si animo volues eruditissimorum facta e quo animo: bonoq3 sustinebis. Vale.)

De titulis.

E titulis parum loquor quanꝙ̄ eos scire necesse sit. qm̄ eorum forma satis exp̄ssa ē in Gwilhelmo sophonensi, apte loquit de titulis status vtriusq3 hoc

est spiritualium: et secularium. hunc sequēr quasq̧ poteris formare titulorum suprascriptiones.

Conclusio.

Habes Erasme quam ego disciplinam ad conficiendas lr̄as normaz censeo. in qua dum exercitacior fueris non minus lucidas scripseris q̄m ornatas epistolas Sed vnū intelligas volo/neminem inscribēdi pceptiōe: aut pgredi posse: aut ad vastigium scandē nisi labore: atz adeo ingenti insudauerit. quem si nō aspernaris sencies te tantū pficere quantum nec vnq̄ cogitare ausus fuisses. Uale suauissime fautor.